

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-szorosban petít sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryáltér petít sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesített
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, február 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Lukács beszélt.
- Titokzatos gyémántcsempészek.
- A Justh-párt Návay ellen.
- Elbocsátott pénzügyi tisztviselők.
- A péta asszony és az adósok könyve.
- Bál a királynál.
- Meggyilkolt aradmegyei asszony.
- Arad a világosi fegyverletétel előtt.

Sztrájk a bankban.

Arad, február 23.

Hat banktisztviselő letette a tolat; nem számfejtett több kamatot, nem mászott a főkönyv Tartozik oldalának csucsára, nem pattogtatta a friss kemény bankjegyeket és nem volt hajlandó a bankszolgával az értékeket liferálni. Szóval: bement a sztrájkot. És a bank érverése nem állott meg, a tőkék tovább gyümölcsöztek, a pénz tovább forgott s egyetlen egy rézsarkos üzleti könyvben nem esett baj a sztrájk miatt. A sztrájkolók ma kiléptek — még csak békéltető tárgyalásra se hívta őket össze az iparhatóság — s holnap helyettük a bankban mások számfejtik a kamatot, ropogtatják a pántlikás bankjegycsomókat és utaznak a Tartozik oldalán. A kamatnak mindegy, a bankjegynek is mindegy — és még az osztaléknak is mindegy, amelynek jövődjő alakulása ettől az egy körülménytől függ legkevésbé.

Ez a rövid története annak, ami az Aradi Központi Takarékpénztárban történt. Látszólag jelentektelen, de

azért, messzibbről nézve nem érdekesség nélkül való esemény. Az első formája annak, amikor a bankokban egy szóra, egy érzésre beszünik a munka. Hogy ez nem bér miatt, munkaidő miatt történt, hanem a vezérigazgatói állás betöltése miatt, mellékes. A fő mozzanat, hogy a pénzvilágban, a bankkorlátok mögött, valami osztály-öntudat-féle mozdult meg s letétette a szerszámot az egész műhelylyel. Sajátságos, hogy Arad ebben is a kísérletek városa. Néhány év előtt itt történt — Magyarországon először, — hogy a kereskedelmi alkalmazottak sztrájkot próbáltak, a mely, másfél napos vergődés után, befagyott. Franciaországban a köztisztviselők csináltak tavaly sztrájkot, — s nálunk, ime, kísérlet történt arra, hogy egy takarékpénztár szűk körében milyen eredményt érhet el az együttes föllépés, a közösen elhatározott munkabeszüntetés.

Ha csakugyan ilyen kísérlet volt, akkor már az ötlete meghozta a kudarc bacillusát. Ha a banktisztviselők a munkások módjára szervezve is lennének, a mint hogy egyáltalán nincsenek; ha a bankok felé nem tódulnának olyan szomjas vágygyal a százezerek, mint a hogy tódulnak; s ha egyáltalán képzelhető lenne a bankhivatalnokok között olyan szolidaritás, a mely bojkott alá zárhatná bizonyos ideig egy bank, vagy takarékpénztár irodáit és pánccsoszobáit: akkor se lehetne semmi kedvező

kilátása a banksztrájkknak, akár a nem tetsző új principális, akár komolyabb célok miatt nyulnak hozzá.

A bankéletnek sajátos jellege ketté osztotta mindazt, ami a bank hivatásához tartozik. Az egyik részen az üzletcsinálás történik, a másik részen az adminisztráció. Az egyik részt csak néhány, vagy épen csak egy egyén csinálja, a másik részt a tömegek. De természetesen, azokra nézve, akiknek a bankhoz érdekeik fűződnek, az első a fontosabb. S e miatt van az a látszólagos igazságtalanság, hogy az üzletcsináló, irányító egynehány embernek százezres fizetése van, míg az adminisztráló tömegek az uri nyomoruság bérét élvezik. Ezért van az is, hogy az üzletcsináló egy, vagy egynehány ember távozása gondot okozhat, míg a többinek sztrájkja a legkisebb zavarral nem jár.

E miatt azután nem is volt az aradi banksztrájkknak semmi erkölcsi alapja se. Az igazgatóság, mint a részvényesek megbízottjának, a vezérigazgatói szék körül más nézőpontja nem lehetett, minthogy a választott személy az intézet üzletére nézve mit jelent. Ha ezt eldöntötte magában, az igazán mellékes, hogy az, a kinek kezébe adják az üzletet, a tisztviselők előtt szimpatikus-e, vagy sem, vagy pedig, hogy a választás érinti-e a tisztviselők önérzetét. Akármilyen ridegen hangzik is: akkor követett volna hibát, ha a méltányosság, tapintat és gyöngédség által vezetettve, esetleg ép azt hagyta volna

Éva kisasszony eljegyzése.

Irta: Dr. Irsai Artúr.

Éva kisasszony már nem volt fiatal. Öreg sem volt még, de azon az aggodalmas határon állt, amikor a lányokat a kapuzástól való retteget szokta utólrni. — Az a bizonyos felingerlő alternatív gondolat: most vagy soha.

Nem, nem volt ostoba, s hanem határozottan okos. Sőt nagyon is az volt, s olyan szemeket adott neki a természet, amelyekkel többet látott, mint más lányok látni szoktak.

De férjhez akart menni. Most egész határozottan. Ami eddig ingadozó óhaj, olyan „talán megtenném” volt, határozott, szilárd „akarmomá” jegecesedett ki.

És így a jó barátok és a rokonok keresésére indultak. Ajánlottak, ezt is, azt is. De mindegyik csak absztrakt fogalom volt. Kézzelfogható, igazi faktumokká váltak a fogalmak, csak Zsöllye Dömötör ur személyében, aki foglalkozására nézve községi jegyző volt. Már hosszabb idő óta nagykoru volt. Fehérneműjének és gyomrának állapota elutasíthatlanul a házasság felé terelte.

Zsöllye urnak ama jóakarók szerint, akik ajánlották, sok értékes tulajdonsága volt. Jó család, (sőt egy kegyelmes urról is sugdoztak, aki valahol egy ártalmatlan kedélybeteg számára való intézetben volt), szolid karakter, tisztességes jövedelem, stb.

— Mit neveznek tisztességes jövedelemnek? — kérdezte Éva kisasszony egyenesen és világosan.

— Négyezer korona. Lehet, hogy a mellékjövdelemmel együtt, (oh! azok a titokzatos mellékjövdelemek!) négyezernyolcszáz korona is. Hajduböszörményhez, vagy Kunszentmiklós-hoz képest, vagy ahoz képest, ahol Zsöllye Dömötör ur dolgozott, nem is volt oly rossz.

— Hát ide velem, — határozott Éva kisasszony.

A következő vasárnap Zsöllye ur megérkezett. Bemutatózó látogatást tett valamely ödvözlő izenet átadásának már nem szokatlan formájában. Miután Éva kisasszony ismerte látogatásának célját, nem volt baj, hogy nem ismerte azokat az ismerősöket, akik az üdvözlőt küldték. Zsöllye ur engedelmet kért távozáskor, hogy tiszteletét máskor is tehesse. Éva kisasszony és Zsöllye ur lakhelye között csak két órai gyorsvonaton megtehető spácium volt. A kisasszony szívesen megadta az engedélyt és később oda nyilatkozott, — hogy talán meggy majd a dolog.

A rá következő vasárnap Zsöllye, akinek a lány nagyon tetszett, megint eljött és ez alkalommal valamivel többet árult el szándékából, amelyet eladdig hivatalosan mindenki ignorált.

Eva ezt is beszélte, azt is beszélte. Akart

is, nem is. Mindenesetre előbb még quazi bucsuképen Budapestre akart utazni, ahová évenként néhány hónapi látogatásra rokonokhoz menni szokott, hogy ott a vidéki port lerakza magáról. Akkor aztán lehet majd a továbbiakról beszélni.

Cukorral szoktak legyeket fogni és nem jó, ha egy lánynak, akivel még jegyet sem váltottunk, megmutatjuk, hogy van saját akaratunk is.

Igy hát Éva kisasszony Budapestre utazott. Ott megélvezte néhány hétig a színházakat, a társaságokat, mind bizonyos melanchólikus érzéssel. (Ki tudja ... mikor megint ...); az egyik világos ruháját sötétre festette, az esetleges menyasszonyi látogatások alkalmára és lassankint hozzászólt a gondolathoz, hogy Zsöllye Dömötörné lesz.

Egy napon levél érkezett, amelyben a jegyző kifejtette, — hogy ő — ha Éva kisasszony is jónak találja, — a karácsonyt alkalmasnak vélné az eljegyzésre. Éva kisasszony röviden azt válaszolta levelében, hogy karácsony első napján otthon lesz.

Otthon is volt akkor. Délelőtt beállított Zsöllye ur, miután előzőleg az ünnepi alkalomra gőzfürdőben volt. Nagyon udvariasan köszönetet mondott Évának azért, hogy oly előzékeny volt hozzá. Éva, mint egy álomba járt-kelt. Olybá tűnt fel előtte, mintha itt olyan

számításon kívül, ami a részvényesek számára a legfőbb: a jó üzletvezetés garanciáit.

Hatvan évig előreláthatóan nem lesz banksztrájk Aradon — talán azért is siettünk azzal, hogy e szokatlan esemény belső tartalmával foglalkozzunk. Szomorú talán, hogy a berjavításnak, a helyzet fordításának és az öntudat megnyilatkozásának ezt a módját, amely minden kézművesmunkásnak meg van adva, a banktisztviselők nem vehetik igénybe; a vigasztalás mindenestre az, hogy a banktisztviselőknek többnyire jobb dolguk is van, mint a kézműves-napszamosoknak.

Lukács beszélt.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, február 23.

A mérséklet megtizedelte az obstrukciós részen a képviselőket s a Kossuth-párt igen csekély számmal vonult a Házba. Justh ma délután érkezett a fővárosba. Holló Lajost betegsége otthon tartja. Batthyány Tivadar gróf képviseli a Justh-párt vezérkarát.

A folyosón arról esik sok szó, hogy a Ház üléseit áthelyezik az esti órákra. Ezt az ötletet igen kedvesen fogadják, bár nem biznak megvalósításában, mert a miniszterelnök nem hajlandó kezdeményezni ezt az újítást.

A másik nagy kérdés: lesz-e farsangi szünet. Berzeviczy Albert elnök kijelentette, hogy ez a szünet attól függ, milyen tempóban halad a bankvita. Ha így halad mint most: nem lesz.

Valószínű, hogy gyorsabban fog haladni, mert sok a hál, amelyen közelebb a képviselő megjelenése. Így Kassán hét vármegye táncol a farsangon a Rákóczi-szobor javára.

A Justh-párt azonban már a mai ülésen is gondoskodott egy kis farsangi mulatságról. Olyan vihart támasztottak csupa akadékoskodásból, hogy sikerült vele két órát ellopni a parlament idejéből. A Justh párt okozta, mert — Návay elnökölt.

Az ülésnek erről a részéről lapunk más helyén számolunk be:

Berzeviczy Albert elnök féltizenegy előtt megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnöknek előterjesztése nem lévén.

Következik

(a bankjavaslat.)

részletes tárgyalásának folytatása.

Sümei Vilmos az általános vita rendjén kifejtette, hogy miért szükséges a mezőgazdasági hitel kifejlesztése, amint Holló Lajos megalakolta az ipari hitel fejlesztésének követelését. Mindkettőt elvetette a többség, amely csak az osztrák érdekeket szolgálja. A közös banknak csak a címében van meg a magyar, valójában tisztán osztrák. Az erdélyi pénzügyviszonyokról beszél és felhívja a figyelmet a pénzügyintézetek üzemére. Ez nem pártpolitikai kérdés és a pénzügyminiszternek kötelessége ezek ellen a magyarellenes üzemek ellen megvédelmezni az erdélyi magyarságot. Nyomatékosan követeli a mezőgazdasági hitel fejlesztését és e tekintetben még az állami bank felállítását is örömmel üdvözölte volna átmenetileg. Az orosz állami bank e tekintetben igen jó szolgálatot tett, amit a Ház figyelmébe ajánl.

(A pénzügyminiszter az első szakaszért.)

Lukács László pénzügyminiszter emelkedett ezután szólásra nagy figyelem közben.

Előrebocsajtottta, hogy az ajánlott módosításokat már elvből sem fogadhatja el, mert az a meggyőződése, hogy egy alapszabálytervezetet részleteiben nem lehet módosítani, ha csak nem akarjuk kitenni magunkat annak a veszélynek, hogy a másik fél nem hagyja jóvá a módosításokat.

Ezután reflektált a részletes vita során fölmerült indítványokra. Elsősorban Polónyi Gézával végzett. Polónyi kuriózumként mutatta be, hogy a bankstatutumoknak olyan szakaszairól is van szó a törvényjavaslatban, amelyek kihagyás folytán nem is léteznek. Ez tényleg így van, de volt rá példa 1899-ben, a mikor nem 8, hanem 80 szakasz maradt ki. Az igazságügyi törvényeknél különben is gyakori az ilyen hivatkozás régebbi törvényekre. (Helyeslés a jobboldalon.)

Stiláris természetű módosítást ajánlottak a szakasz harmadik kikezdéséhez: azt, hogy a „készfizetések” kifejezés elé vétessék oda „felveendő”. Erre nincs szükség, mert hivatkozás van a 111. szakaszra, amely felfüggeszti a készfizetés kötelezettségét. (Helyeslés.) Különben is ezzel a törvényvel olyan közel jutottunk a készfizetés tényleges állapotához, hogy az csak formailag különbözik a tényleges készfizetésektől.

Szó volt arról, hogy a készfizetés ne csak kifelé, hanem befelé is biztosítva legyen. Ez főleg kivánság, mert a bank mindenkinek ad aranyat, sőt mostanában az a törekvése,

hogy aranyat helyezzen el a belföldön, még mesterséges uton is.

Felhozzák a bank ellen, hogy nem igyekezik kielégíteni a hiteligenyeket. Ez csak másodrangú feladata a banknak; főfeladata a valuta fentartása, amely ugyszólván állami kötelezettsége. A többi magánüzlet.

A mezőgazdasági hitel tekintetében sem szűkebbül a bank, de mint jegybanknak nem lehet hivatása, hogy a természeténél fogva hosszabb tartamu mezőgazdasági hitelt kultiválja. Arra kell ügyelnie, hogy meg legyen az egyensúly a hitel és a követelések közt a felmondás dolgában.

Szó volt a jelzálogüzlet kiterjesztéséről, amelyet ő nem tart kívánatosnak. (Helyeslés a jobboldalon.) A jegybanknak nem az a feladata, hogy hosszulejratu hitelt nyújtson, mert nagy bajba jutna, ha a visszaküldött hitelleveleket nem tudná beváltani. Eddig már ki van merítve a jelzáloghiteltárca a banknál és az érdekeltek részéről még nem is merült fel kívánság a további kiterjesztés iránt. Így annak se volna értelme, hogy a jelzálog-osztály Bécsből Budapestre helyeztessék. (Ugy van! a jobboldalon.)

Ajánlották az ingó hitel meghonosítását, hogy a rövidlejratu váltóhitel és a hatvan esztendei amortizációs jelzáloghitel közti távolság áthidalassék. Az orosz birodalmi bank és a német Reichsbank kísérleteztek az ingó hitellel, de nem valami kedvező eredménnyel, mert a költségek (őrzési, biztosítási, beraktározási költségek) igen nagyok. E miatt a háromszázmillió hiteltárcával dolgozó Reichsbank csak hat milliót fordít ingó hitellel.

Szóvá teszi végül a nemzetiségi intézetek favorizálásáról tett megjegyzéseket és kijelenti, hogy ha a kormány azt fogja észrevenni, hogy a bank politikai tendenciáknak enged helyet az üzletvezetésben, úgy meg fogja tenni a kötelezettségét és a képviselőház többsége e tekintetben sem fog a kormányban csalódní. A beadott módosítások elvetését és a szakasz elfogadását kéri. (Zajos helyeslés és taps a jobboldalon.)

A miniszter után az első szakasz utolsó szónoka, a szintén Justh-párti

Abrahám Dezső emelkedett szólásra és a pénzügyminiszter beszédével polemizált, kevés sikerrel. A munkapártól kivonultak a képviselők. Abrahám csábítgatni igyekezett őket:

— Azt hiszem, vannak néhányan, a kikiket beszédem következő része érdekelní fog.

— Hogyan szabad egyáltalában beszélnie? — méltatlankodott a munkapárti Fodor Kálmán.

Návay elnök rácsengetett:

Ezt tessék rám bizni! — mondotta.

Abrahám folytatta beszédét, felsorolta a közös bank bűneit, a melyeket az első szakaszba

valami játszódni le, amihez voltaképpen semmi köze; valami, ami egy időben mulatságos és szomorú, s mely különösképen nem tartozik rá. Ki-be járt, segédkezett a konyhában; asztalt terített, közben néhány szót váltott a jegyzővel, aki, hol az apával, hol az anyával, hol a fivérrel és hol az özvegygyé lett leendő sógorával mulatott. Étkezéskor az apa egyszerre csak megszólalt:

— Hát, gyermekek, váltsatok jegyet és legyetek boldogok!

Erre egy vastag, fekete bajusz, melynek bor-, dohány- és isten tudja még, milyen szaga volt, közeledett Éva arcához és még mielőtt eszmélni tudott volna, már kapott egy csókot és el volt jegyezve.

Nos: most már csakugyan jegyese volt a jegyzőnek. Ezt mondták a rokonok is, akik gratulálni jöttek és feketekávékat kaptak. Úgyan-azt mondta vidáman Zsólye ur is, és így biztosan igaz volt.

— Hát így van, eljegyezve az ember? — gondolta Éva kisasszony, amikor vőlegénye este elutazott, — hát így van ez?

Az érzések, amelyek benne keletkeztek, nem lehettek tulságosan örömteljes természetűek, mert kérdését mély sóhaj követte.

— Az ördögbe is, hát voltaképpen mi is ez a Zsólye ur? Hogy is mert ez az ember engem megcsókolni. Vagy úgy, hiszen a vőlegényem. És ennek lesznek a felesége? És mi-

dig együtt fogok lakni vele? Különös, hogy erre eddig nem is igen gondoltam.

Ezek voltak körülbelül a reflexiók, melyek Éva kisasszonyt közvetlenül eljegyzése után foglalkoztatták. De másnap reggelig a történetet könnyű köd szállta meg. Emberek jöttek-mentek; gratuláltak, örvendeztek és mindenképpen kifejezést adtak azon való elégtelenségüknek, hogy nyolc napra volt társalgási témájuk.

Igy mult el egy hét egész akceptábilis módon, mialatt Éva kisasszony minden nap telefonált a vőlegényének. Még ez a szó is akadálytalanul hagyta el ajkát: „Vőlegényem!” Alaposan megbeszéltek családi körben a kelengyét a menyasszonyi ruhát és a várt menyasszonyi ajándékokat. Mindenről esett szó csak a jegyzőről hallgatóságos beleegyezéssel semmit sem beszéltek.

Itt volt a vasárnap és vele együtt Zsólye Dömötör ur, a vőlegény. Ezuttal megmutatni akarván, hogy — up to date, — szmokingban és vadonatúj lakkeipőkben volt. Éva kisasszony fővárosiasan elkényeztetett szemek kritikusan nézte a hajduböszörményi szmokingot. Boldog Isten! Milyen különös szögletei voltak! Ember fia meg nem mondhatta, mi ment végbe a szabó fantáziájában, amikor ezeket a szögleteket és kinövéseket kreálta. De hegyesebb mint a szmoking szögletei és hosszabb, mint annak tulhosszu ujjai, volt Zsólye ur orra. Ezt látta ijesztő világosan Éva kisasszony, amikor a fekete bajusz megint közeledett

hozzá vőlegényi csókra. Úgyes mozdulattal sikerült kitérnie az orr és a csók elől.

A délelőtti fáradságos és sovány beszélgetésekkel mult el. Zsólye élénk színekkel írta le természetben kapott lakását. Késznek nyilatkozott arra, hogy huppikékre, rózsaszínűre, zöldre festeti menyasszonya izlése szerint. Leírta Hajduböszörmény társadalmi, topografiai és gazdasági előnyeit; rajongóan szentimentális hangokat ütött meg, amikor madárkáról és fészkekről beszélt. De Éva kisasszony egyre szórakozottabbá lett és gondolatai messzire vitték onnan.

Az ebéd ideje elérkezett. Félve, a lehetetlen szmokingtól s a nagyon is szűk lakkeipőkötől befolyásolt szemekkel figyelte Éva a vőlegényét.

Nos, a leves baj nélkül, ha kissé hangosan is megtette az utját. Ellenben a kappan esontjainak szélesebb támadási területe volt. Amikor a menu végre egész a krémtortáig haladt előre, és Zsólye ur következetesen a krémet a tányérszálen át kikente, Éva kisasszony esztétikai érzéke fájdalmasan fellázadt.

A feketekávéval, melyet a jegyző látható elégtelenséggel és zajjal szüröcsölt, elkészíthette tisztán és világosan a jövődöbéli Zsólye Dömötörné testi és lelki tulajdonságainak mérlegét... Hát, szép nem volt. Nem. Inkább rut. A hosszu, hegyes orr fölött két fekete, kicsiny, ravasz szem villogott. Feljebb kez-

be lehet szorítani. Segítsen a bank a kis emberen, a kisiparon, a melyek nemzeti jellegűek, — ezt a tetszetős jelszót hajtogatta folyton, holott Lukács éppen az imént magyarázta, hogy ez a hitelszövetkezetek dolga.

Wickenburg Márk előadó beszélt még Abraham után, mire az elnök a tanácskozást befejezettnek nyilvánította.

A Ház egyszerű felállásánál

(elfogadta az első szakaszt.)

A benyújtott módosításokat és határozati javaslatokat pedig elvetette.

A második szakaszhoz a Justh-párti Csermák Ernő szólalt fel, azután szünet következett.

Polónyi Géza szól a második szakasz ellen és beszéde végén kijelenti, hogy a legnagyobb bizalmatlansággal van az oly parlamenttel szemben, amely nem tudja, hogy mit tesz, hogy a kis bankjegyek kibocsátását a két kormány megállapodásától teszi függővé. Végezetül kéri a cím elvetését.

Polónyi beszéde után egy felszólalás körül nagy vihar keletkezett Návay elnök egy rendelkezése nyomán. Erről és az ezt követő zárt ülésről lapunk márc helyén számolunk be.

Háromnegyed három után Berzeviczy elnök megnyitotta a nyilvános ülést és feltette a kérdést szavazásra. A többség változatlanul elfogadta a szakaszt.

Ezután a módosított 84. szakaszt tárgyalják. Itt Lovászy két kérést intéz a Házhoz: hogy szólhasson a már letárgyalt 83. szakaszhoz és hogy beszédét holnapra halaszthassa.

— Nem lehet — kiáltják jobbról.

Berzeviczy: Ajánlja, hogy a Ház teljesítse a szónok kívánságát.

Ellentmondások jobbról.

— Na, na — kiáltják balról, leszavazzák a saját elnöküket,

A többség elfogadta az elnök javaslatát.

Az ülés 3 órakor véget ért.

SPORT

+ A test kulturája a színházban. Ritka nagy érdeklődés nyilvánul meg az Aradi Athletikai Klub március 4-iki nagy sportünnepélye iránt, minthogy eddigi hirdásainkban a jegyárakat nem volt módunkban ismertetni, az egyesület elnökségétől vett értesítés alapján pótlólag az alábbiakban közöljük a helyárakat: Proscenium páholy 10 kor. Elsőemeleti középpáholy 8 kor. Alsó, vagy elsőemeleti páholy 7 kor. II. emeleti nagypáholy 6 kor. Páholy II-ik emeleten 5 kor. Támlásszék 0 és első három sorban 1 kor. 80 fill. Támlásszék 4—7 sorban 1 kor. 50 fill. Támlásszék 8—12 sorban 1 kor. 20 fill. Másodemeleti erkély 1 sor 1 kor. Másodemeleti

erkély 2—3 sor 80 fill. Másodemeleti erkély 4—5 sor 80 fill. Harmadik emeleti első sor középe 60 fill. Harmadik emeleti többi sorokba 40 fill. Középkarzat ülés 30 fill. Karzatülés oldalt 20 fill. Jegyek előre válthatók a klub elnökségénél (Csanádi vasut) s előjegyezhetők a színházi pénztárnál.

Titokzatos gyémántcsempészek.

— A budapesti rendőrség nyomozása, —
(Fővárosi tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, február 23

Regényesnek látszó ügyben indított nyomozást a budapesti rendőrség. Emlékezetes, hogy néhány nappal ezelőtt a keleti express egyik utasát Kalmár Hugó detektív a nyugoti pályaudvaron leszállította a vonatról és a rendőri őrszobába huroolta, mert leánykereskedőnek nézte. Akkor az illető ur igazolta magát. Azt mondta, hogy Azaria Chajim Vitália dr. a neve s az ex-szultán orvosa. Mint emlékezetes, ebből nagy botrány lett, mert mindenki azt hitte, hogy az ősz szakállu keleti utas tényleg olyan ártatlan, amilyennek önmagát mondotta. Egy budapesti estilap értesülése szerint ezt az Azaria stb. nevű urat kár volt elengedni, mert csakugyan veszedelmes gonosztevő, aki nemcsak leánykereskedéssel, hanem úgy látszik hamis ékkövek gyártásával is foglalkozik több társával együtt.

A titokzatos ügy részleteiről ezt jelenti fővárosi tudósítónk:

Néhány héttel ezelőtt két titokzatos ember érkezett Budapestre Oroszországból. Nagy, keleties kaftán és színes turbán volt rajtuk. Az egyik Azaria Hachjim Vitália, a másik pedig Giovelecci Zanalazukef. Az Orient szállóban vettek lakást a rejtelmes keleti vendégek. Néhány nap múlva felkeresték Sztroján József dr, budapesti ismert kuruzslót, aki ellen már több ízben folyt eljárás a rendőrségen. A két turbános svihák nagy suttogva a következőket duruzsolta a budapesti ál-alchimista fülébe:

— Mi az egyiptomi kormány megbízásából jöttünk önhöz, mert tudjuk, hogy kitűnő vegyszerei vannak különféle állatbetegségek ellen. Az egyiptomi kormány sajnosan látja, hogy a struccok között veszedelmes betegség pusztit, amely drága tollukat is tönkreteszti.

jó tanácsok és hasonló dolgok által megzavart fejére.

— Igen. — Szabadulni, ez az igazi szó. A vonat indulását megelőző órában elbájolóan szeretetreméltó volt. Még egyszer véggsuroolta az arcát a fekete bajusz.

— Ha tudnád, — gondolta Éva kisasszony, de hangosan hozzátette: — Tehát holnap tizenegy órakor a telefontnál.

Másnap pontosan tizenegy órakor a telefontnál volt. Valósággal látni vélte a kagylón át, amint ott terpeszkedett a tuloldalon a fekete bajusz.

— Hogy van, Évuska! — szólalt meg fuvolahaugon Zsöllye ur hangja.

— Köszönöm jól. De szeretnék mondani valamit. Ne vegye, kérem, rossz néven.

Éva kisasszony minden bátorságát összeszedte.

— Azonnal, ezennel... felbontom az eljegyzést.

— Mit? Hogyan?... De az égre, miért?

— Nem tudok, nem tudok... (Nem jutott eszébe megfelelő szó), nem — nem tudok hozzászokni a férjhezmenéshez. Isten áldja meg.

Az utóbbi kifejezés úgy Zsöllye Dömötör urat, mint pedig az isteni telefont illette, mely egész egyszerűen — lehetővé tette a kagyló letévése által, hogy minden további magyarázattal adós maradjon.

Igy végződött Éva kisasszony házassági projektuma.

Hát ezt a betegséget mi megakarjuk szüntetni az öntől beszerzendő szérummal.

Sztroján látta, hogy „itt lehet keresni“, tehát hajlandó volt rendelkezésre állani az egyiptomi uraknak.

— Nekem nagyon jó orvosságaim vannak — mondta — parancsoljanak velem.

A titokzatos kaftánosok ekkor még suttogóbb hangon szóltak:

— De nekünk más megbízatásunk is van. Egyiptom kormánya megszorult anyagiakban és az állam a tulajdonában lévő nagy értékű drágaköveket értékesíteni akarja. De erre elegáns nők kellene, akik Londonban, Párisban drágán tudnák értékesíteni a köveket.

Sztroján gyorsan látta, hogy ezek keleti leánykereskedők lehetnek és azért egyenesen föl ment — nem a rendőrségre ment föl, mint az olvasó gondolja, — hanem felsietett Rák Gusztávné, született Bella Donna Eugenia finom elegáns, pudereshaju dámához, akinek a Sándor-utcában van olyan lakása, amelynek sok a titkos kijárata és a lépcsőháza rendszerint nagyon sötét...

A tisztos dáma azonnal megértette, hogy milyen leányokra van szükség. De kíváncsi volt az állítólagos drága kövekre is. A kaftános idegenek azonnal kihúztak a zsebükből egy Budha-szobrot, amelynek a szemei világitottak.

— A szemei valóságos briliánsok, — mondta az egyik kaftános. — Ilyennel csalják a kínai papok a hiszékeny népet. De nekünk még több drágakövünk is van. Van nekünk aransyárkányunk és mogyoró nagyságu gyémántjaink. Ezek azonban Szerfov Georg orosz generális tulajdonai, mert ő a mukdeni ütközetnél, a templom kifosztásából szerezte azokat. Az ezredes február tizenötödikén jön Budapestre és még nagyon sok drágakövet hoz magával. Ezeket is elegáns nők segítségével kellene eladni.

Az eszes asszony érdeklődéssel hallgatta ezeket s miután néhány nap alatt meggyőződött arról, hogy a két különös urak csakugyan sok a gyémántja, felsietett Szabó László belügyminiszteri osztálytanácsoshoz, aki a rendőrségi ügyosztály vezetője. Bella Donna mindent elárult a tanácsosnak és végül ezt a tanácsot adta Szabónak:

— Legjobb volna ha a magyar határon elfogatnák azt az orosz ezredest.

Szabó tanácsos azonnal táviratozott az orosz-magyar határon levő államrendőrségnek, hogy figyeljék az állítólagos orosz ezredest és ha átlépte a magyar határt, őt azonnal értesítsék sürgönyileg.

Február tizenhatodikán meg is kapták a táviratot Szabó tanácsos a határrendőrségtől:

„Szerakov Georg ezredes Budapest felé utazik.“

A rendőrség nagy apparátussal várta az orosz katonatisztet, de az nem jött a magyar fővárosba, úgy látszik az uton tudomást szerzett róla, hogy figyelik és más irányba utazott. Amikor aztán az orosz ezredes budapesti cinkostársa valahogyan szintén megtudta a rendőrség titkos vizsgálatát, hirtelen eltűnt a fővárosból. A napokban az egyik, Azaria dr. ártalmazott Budapestre és Kalmár Hugó ekkor szállította le a vonatról, de mivel nem volt ellenszöveg bizonyító adat, szabadon engedték.

Egy hírlapíró beszélt ma a híres Donna Eugenia asszonnyal, aki kijelentette, hogy a két kaftános alak csakugyan magyar lányokat akart elszállítani. Az erős fantáziájú hölgy különben a budapesti görög konzult is meggyanusítja nyilatkozatában azzal, hogy cinkostársa a gyémántcsempészeknek. Egyébként a görög konzult politikai kémkedéssel is meggyanusítja a zajos multu hölgy.

dődött a homiokkal együtt a fényes, kopasz, kissé laposra nyomott fej. Az orra alatt azonban ott terpeszkedett a sűrű, fekete bajusz, melynek ettől fogva joga volt mindennap, vagy naponként többször, ahányszor neki tetszett, ott szánkázni Éva gömbölyded, puha arcán.

Brr!... Az inventárium nem volt megnyugtató.

A délután valahogy elhúzódott a göresös kíséreltek között, hogy társalgást folytassanak. Éva kisasszony nem érdeklődött Zsöllye ur galambtenyészetére iránt, oly kevésbé, mint a kilátásba helyezett alispán-lakoma iránt. Zsöllye ur a maga részéről semmi érdeklődést nem tanúsított a „Varázskeringő“ iránt, mely Budapestten a repertoirt uralta, melynek dallamait Éva kisasszony dudolgatta. De nem volt érdeke arájának kézimunkái és egyéb ügyességei iránt sem. Csak a csók érdekelte, mert ezt Isten és ember által neki kiutalt privilégiumnak tekintette. Hanem a csókok elől Éva szökött, hol a konyhába, hol özvegy nővérének szobájába.

Az idő pedig ijesztő lassúsággal haladt.

— Mikor megy voltaképpen a vonat Hajduböszörménybe? — kérdezte végre a nővérét egy ilyen, a szobába való kirándulás után.

— Te ugyan gyorsan szeretnél szabadulni a vőlegényedtől.

Az utóbbi szavak bombák gyanánt hatottak Éva kisasszonynak, házassági óhajok,

A Justh-párt Návay ellen.

— *Vihar zárt üléssel. — Előre tervezett támadás. —*

— *Ávirati tudósítás.*

Arad, február 23

A képviselőház mai ülésének vége felé váratlanul nagy vihar tört ki, amelyet az ellenzék úgy látszik előre kitervezett, hogy így is valamit elvegyen a tanácskozással szánt időből. A vihar folyamánként zárt ülést is kértek, amelyen vagy másfél óra hozzat feszegettek vélt sérelmeket.

(Ha a jegyző nincs a helyén.)

A vihar Polónyi Géza beszédének befejezése után vette kezdetét. Mikor Polónyi leült, Návay elnök a jegyzőkhöz fordult:

— Van-e még valaki szólásra feljegyezve?

— Nincsen, szólt az egyik jobboldali jegyző. *Zlinszky István* a baloldali jegyző nem volt a helyén.

— *Ha senki sincsen szólásra feljegyezve, mondta Návay, kíván-e még valaki szólni?* Aztán rövid szünet után hozzátette:

— *Ha nem, úgy a vitát bezárom.*

Ekkor a baloldalon felállott *Lovászy Márton* és megszólalt:

— Tisztelt Ház! Én igenis kívánok szólni.

— A képviselő ur miért nem jelentkezett szólásra a jegyző urnál, kérdezte az elnök.

— Engedelmet kérek, a jegyző nem volt itt, nem volt módom feliratkozni, de szólásra jelentkeztem és azt hiszem, hogy az eddigi parlamenti szokásoknak megfelelően, az elnök ur most már egy kis szünetet is adhat.

Návay elnök: A vita bezárása után ...

(Kitör a vihar.)

A baloldalon éktelen lárma és zaj tört ki. — Nem lehet a vitát bezárni, kiáltozták. Szólásra jelentkezett. Joga van beszélni.

Návay elnök: A házszabályok világosan rendelkeznek, hogy a jegyzőknél kell szólásra jelentkezni.

— Nem volt a helyén, harsogja *Kovács János*.

Hock János a padot csapkodja: A házszabályokhoz kérek szót.

Polónyi Géza: Az elnöknek meg kell kérdezni, akar-e még a tárgyhoz szólni.

— Kérdeztem, mondja Návay.

A jobboldal zajosan helyesel és éljenez. *Polónyi* tulkiabálja a lármát:

— Ez még sem járja. *Lovászy* szólásra jelentkezett.

Návay elnök: Nem jelentkezett. Amikor *Polónyi* befejezte a beszédét, kérdeztem a jegyzőtől, van-e még valaki feljegyezve és kíván-e még valaki szólni. Akkor a képviselő ur felállt és szünetet kért. Erre azután a vitát bezártam.

(Sérelem az elnöki tekintélyen.)

— Érdekes, hogy mindig ez az ember csinálja a bajt, kiáltja *Hock János*.

Návay elnök: Kíván-e az előadó ur szólni?

Wickenburg Márk gróf felállt, de nem beszélhetett.

— Az elnök nem mondta ki, hogy bezárta a vitát, harsogja *Hock János*.

— Zárt ülést kértünk, hangzik fel balról a harci kiáltás és a következő pillanatban *Polónyi Dezső* viszi fel az elnöknek a zárt ülést kérő ívet.

Hock János a leghevesebb és a leghangsúlyosabb valamennyi obstruktor között. Csapkodja a padokat és fülsértő hangon kiált:

— Nem törünk erőszakoskodást, velünk nem erőszakoskodhat.

— Adja ide a reverendáját, zugják jobbról.

— A reverendámat odaadom, de a jogaimat nem, kiáltja vissza a harcias pap-képviselő. Az elnök nem erőszakoskodhat.

Návay elnök: Husznál több képviselő zárt ülést kért. Ezt elrendelem, előbb azonban kérem a házat, méltóztassék *Hock* képviselő urat az elnöki tekintély ellen viselkedéseért a mentelmi bizottsághoz utasítani. Akik elfogadják indítványomat, álljanak fel.

A baloldalon óriási lárma támad:

— Nem törjük, ez gyalázat! Nincs joga ezt tenni, előbb rendre kell utasítani.

A jobboldal feláll.

— Többség, jelenti ki Návay, *Hock* képviselő ur a mentelmi bizottság elé utasítatik.

Barcsay Andor zsebkendőt lobogtat a jobboldal felé. *Batthyányi Tivadar* a padot csapkodva süviti:

— A házszabályok értelmében a határozatot csendben kell kihirdetni.

Návay elnök óriási zajban elrendeli a karzatok kiürítését és öt percre felfüggeszti az ülést.

(A zárt ülés.)

Öt perc szünet után kezdetét veszi a zárt ülés, amelyen szintén Návay elnököl.

Elsőnek *Batthyányi Tivadar* gróf indokolja meg a zárt ülés kérését. Kijelenti, hogy az elnök három irányban sértette meg a házszabályokat. Elsősorban is kötelessége lett volna megkérdezni, akar-e még valaki szólni.

Felkiáltások jobbról: Megtette, hallottuk.

— Nem igaz, zugják rá balról.

Batthyány Tivadar gróf: A baloldalon senki sem hallotta a felszólítást. *Lovászy* már akkor szólásra állt volt föl, amikor *Polónyi* beszédét befejezte.

— Nem áll. Nem láttuk, kiáltják jobbról.

Mádi-Kovács János: Ezt nincs joga senkinek se kétségbevonni.

Batthyány Tivadar gróf: A második házszabálysértést akkor követte el, mikor *Hock*ot rendreutasítás nélkül kérte a mentelmi bizottsághoz utasítani. A harmadikat, hogy akkor szavaztatott e kérdésben, amikor a felszólítást senki sem hallotta. Ugy látszik, jelekkel szolított a fel szavazásra a többséget.

Felkiáltások balról: Éljen *Perczel* utóda. (Nagy zaj.)

Návay elnök kijelenti, hogy teljesen a házszabályok szerint járt el. Ugy látszik, az ő elnöklése nem tetszik a baloldálnak. Erre mutat, hogy előre elkészítették a zárt ülést kérő ívet. Mikor *Polónyi* beszédét befejezte, megkérdezte a jegyzőtől, van-e valaki szólásra feljegyezve. Mikor a jegyző azt mondotta, hogy senki sincsen, a Házhöz fordult kérdésével, kíván-e valaki szólni és mikor senki sem jelentkezett, a vitát bezárta. Csak ezután állott fel *Lovászy*. Ami *Hock Jánost* illeti, az elnöki tekintély megóvása céljából kénytelen volt őt a mentelmi bizottság elé utasítani, annál inkább, mert mindig vannak hasonló scénák, ha ő elnököl.

Polónyi Dezső kijelenti, hogy a zárt ülést kérő ívet azért készítették elő, mert szóvá akarták tenni *Bianchini* osztrák képviselő delegációs beszédét, amelyben durván neki támadt Magyarországnak. Ezt az ívet használták fel most. Ők látták, hogy *Lovászy* már felállott; az elnök vita-bezárását nem hallották.

Lovászy Márton valótlan inszINUÁCIÓNAK mondja, mintha az ellenzék előre készült volna a zárt ülésre.

— Rendre! Rendre! kiáltják jobbról.

Návay elnök: Sem magánéletemben, sem hivatalos működésemben nem szoktam inszINUÁCIÓKAT elkövetni.

Lovászy Márton ismétli, hogy az elnök azt állította. miszerint ők az ő elnökségére való tekintettel előre elkészítették a zárt ülést kérő ívet. Ez nem igaz. Csodálatos, hogy ha *Berzeviczy*, vagy *Kabos* elnököl, akkor nyugodtan folyhat a tanácskozás, ha Návay elnököl, mindig baj van. Ők nem hallották, hogy *Hock*ot rendre utasította volna Návay. Erről a gyorsírói feljegyzések sem tudnak.

Hock János szólásra áll fel:

— A Nemzeti Szalonról beszéljen, kiáltja *Rakovszky Iván*.

Hock János: Én annyit tettem a művészetért, hogy ha *Rakovszky* képviselő ur csak egy kis részben tett volna annyit, úgy az nagyon üdvös lett volna a művészetre.

Hock a gyorsírói jegyzetéből idézi, hogy az elnök kérdésére *Lovászy* nyomban jelentkezett.

Návay elnök kijelenti, hogy *mindenkivel szemben egyenlően kezeli a házszabályokat* és semmi oka nincs, hogy éppen *Lovászy* szólásjogát korlátozza. Ami *Hock*ot illeti, ő oly fenyegető magatartást tanúsított az elnökkel szemben, hogy provokálta ezt a határozatot. Sajnálja, hogy másokat, akik hasonló magatartást tanúsítottak, fel nem jegyezték és nem kérte a mentelmi bizottsághoz való utasításukat. Leckét semmiképpen nem fogad el.

Zajos felkiáltások jobbról. Éljen az elnök.

Zlinszky István: a dolog tisztázása céljából kijelenti, hogy *Lovászy* ugyan felállt, de az elnök nem vette észre és a vitát berekesztette. *Lovászy* nem gondoskodott idejekorán a szólásjogáról, de azért jogával élhet és kéri a házat, engedje meg, hogy *Lovászy* elmondhassa beszédét.

Felkiáltások jobbról: Nem lehet! Ne engedjék meg!

Berzeviczy Albert a képviselői padsorokból áll fel szólásra: A Ház tanácskozásának alapja, — mondja, az elnök iránt való bizalom. Kétség esetében az a döntő, mit mond az elnök. Kéri a házat, nyugodjék meg a zárt ülés előtt történt dolgokban. (Élénk éljenezés.)

Rakovszky Iván személyes kérdésben kér szót: *Hock János* azt mondta, hogy szóló nem dicsekedhetik a művészet érdekében tett működéssel. Erre azt feleli, hogy ő nem irigyli *Hock* multját sem.

Lovászy Márton nem akarja a helyzetet kiélesíteni, de nem járulhat hozzá *Berzeviczy* felfogásához, mert ez veszélyes precedenst jelentene. Ezt a dolgot nyílt ülésben tisztázni nem lehet.

Dániel Gábor: *Lovászy* elkésett a jelentkezésnél. A házszabályok 213. szakasza értelmében a jegyzőnél kellett volna jelentkeznie. Nem történt volna a baj, ha a kérdés feltevésekor azonnal szólásra jelentkezik.

Lovászy Márton: Megtettem.

Dániel Gábor: A hiba nem az elnök részéről történt. Az elnöki enunciacióra nem lehet többé visszatérni. Szóló is azt hitte, hogy a zárt ülés kérése előre elkészített dolog volt. *Polónyi Dezső* és *Lovászy* előadásai után belátja, hogy tévedett és hogy az ellenzéknek nem volt zavaró szándéka.

Berzeviczy Albert ismét kijelenti, hogy előbbi szavainak értelme az volt, hogy a Háznak annyiban kell biznia az elnökségben, hogy ha az kijelenti, hogy nem tévedett, abba bele kell nyugodni.

Batthyány Tivadar grófnak az a felfogása, hogy előfordulhatnak tévedések, amikor az elnök szava a döntő, tény azonban az, hogy ebben a zürzavarban a gyorsírói jegyzeteket kell hiteleseknek elfogadni. Azok pedig megállapít-

ják Lovászy igazát. Az elnöki tekintélynek az felelne meg, hogy az elnök nyílt ülésben konstatálja a tévedést és megadja a szót Lovászynek.

Zlinszky István Dánielnek válaszolva azt mondja, hogy Lovászy az elnöki enunciació megkezdése előtt állott fel és már belekezdett beszédébe.

Szilassy Zoltár: Most másként beszél.

Zlinszky István tiltakozik az ellen. Tény, hogy Lovászy felállott, de az elnök nem látta. Szó erre figyelmeztette is. Így volt a dolog.

Hock János azt ajánlja, hogy az elnök a nyílt ülésben a szavazás előtt újból tegyen kérdést, s adja meg a szólás jogát Lovászynek. Nem irigylő Rakovszky szereplését. Ez izlés dolga. Megjegyzi, hogy az a művészi irányzat, amely szót megbuktatta, azóta már maga is megbukott. Ami a gyanúsításokat illeti, erre nézve figyelmezteti Rakovszkyt, hogy ezekért tőle esküdszék előtt kértek bocsánatot. Visszatartja a sértő szándékot. Ez tapintatlanság, és ildomoság hiányára vall.

Szilassy Zoltán felszólalása után Polónyi Dezső azt ajánlja, hogy az elnök ismerje be gavallérosan tévedését.

Návay elnök azonban erre nem volt hajlandó és a zárt ülést berekesztette.

(A miniszterelnök a botrányról.)

Szünet közben, mielőtt a zárt ülés megkezdődött volna, a baloldal ingerülten tárgyalta a történeteket. Azt hangoztatták, hogy Návay bizonyosan nagyobb dolgokra treniroz. A munkapárt részint az ellenzék eljárását tárgyalta nagy méltatlankodással és haraggal. Mindenki azt hangoztatta, hogy Justhék féktelenkedését nem lehet tovább tűrni és minden módon gátat kell vetni annak. A miniszterelnöknek, aki Lukács László pénzügyminiszterrel együtt érkezett a Házba, Dániel Gábor mondotta el a történeteket:

— Előre kicsinált dolog volt az egész, mondotta ingerülten. Hiszen készen volt az iv Polónyinnál. Ez már igazán nem járja, hogy botrány csinálására előre felkészülnek.

A miniszterelnök és a pénzügyminiszter maga is úgy nyilatkozott, hogy a Justh-párt bizonyosan előre kitervezte a vihart. Ezt az eljárást most már komolyan fontolóra kell venni.

Hock János ügyét a képviselőház holnap fogja tárgyalni a mentelmi bizottság ülésén.

VIDEK.

Magyar-román viszaly a brádi Kaszinóban. Sajnálatos nemzetiségi torzalkodás híre érkezik Brádról. A brádi uri kaszinóban, amelynek most 110 tagja van, helyet foglal 17 román intelligens férfi is. Ezek a román ügyvédek, papok, pénzügyi igazgatók azt indítványozták a kaszinó választmányában, hogy szerezzenek be a kaszinó könyvtára számára román iroktól is szépirodalmi műveket. A választmány elvetette ezt az indítványt azzal az indoklással, hogy a kaszinó könyvtára most nem szorul kiegészítésre. Erre a 17 román tag bejelentette az elnöknek, hogy kilépnek a kaszinóból. A brádi aranybánya igazgatója, hogy a viszalyt elsimítsa, tíz román nyelvű művet adott a sajátjából a kaszinó könyvtárának. Ezt a választmány köszönettel elfogadta és erről értesítette a kilépett román tagokat. Erre a román tagok bizalmas gyűlést tartottak, hogy ezek után visszalépjenek-e a kaszinóba. A gyűlésen kilencen az újra való belépés ellen, nyolcan pedig mellette szavaztak. Így hát a román intelligencia a jövőben távol marad a brádi kaszinótól.

Elbocsátott pénzügyi tisztviselők

— Tisztikar változás az Aradi Központi Takarékpénztárnál. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 23.

Megirtnk, hogy a Központi Takarékpénztár tisztviselői tegnap bejelentették felmondásukat a pénzügyi igazgatóságának azzal az indoklással, hogy Deutsch Károlylyal, az ujonnan kinevezett vezérigazgatóval nem hajlandók együtt dolgozni. A szokatlan összeütközés a tisztviselők és vezérigazgató között, ami az egész városban nagy feltűnést keltett, a békés megoldás lehetetlensége miatt az intézet tisztviselői karának elbocsátására vezetett.

Az intézet tisztviselői, akiknek felmondását az igazgatóság még tegnap tudomásul vette, ma délelőtt rendesen dolgoztak és bementek hivatalukba délután is. Az igazgatóság részéről többször felajánlott békés megoldást nem fogadták el és azt hangoztatták, hogy ők szolidárisak és ha valamelyikükkel szemben a felmondást érvényesítenék, úgy mindnyájan ott hagyják a pénzügyi intézetet. Erre azonban nem került a sor. Az igazgatóság nem hozta őket olyan helyzetbe, hogy a szolidaritást érvényesíteni kelljen; ma esti gyűlésén ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy miután a tisztviselők nem hajlandók a vezérigazgatóval együtt dolgozni és miután a tisztviselők és a vezérigazgató közti diszharmonia mellett dolgozni nem lehet a felmondási határidőig sem, a tisztviselői kart három hónapi felmondási határidőre kifizeti és azonnal elbocsátja.

Miután a tisztviselők tegnap hangoztatott állásponjuk mellett ma is megmaradtak, az igazgatóság végkielégítésüket kifizette és az intézet kötelékéből elbocsátotta.

Az igazgatóság tanácskozásáról az egyik igazgatósági tag a következőket mondotta:

— Az igazgatóság sajnálattal konstataálta, hogy a tisztviselők milyen téves utra léptek, de egyszer elfoglalt állásponjtából nem engedhetett, mert ez az intézet renoméjának rovasára történt volna. Az igazgatóság tagjai úgy összesen, mint egyenként is iparkodtak még a mai nap folyamán is meggyőzni a tisztviselőket, hogy saját maguk ellen cselekszenek, ha magatartásukon nem változtatnak, a tisztviselők azonban megmaradtak tegnapi állásponjtukon. Az igazgatóság fájdalommal látta, hogy a tisztviselők cserben hagyják az intézetet s azért az újabb visszautasító válasz után elhatározta, hogy a tisztviselőket a három hónapi felmondási időre kártalanítja és azonnal elbocsátja. Elhatározta azt is, hogy amíg a vezérigazgatójának sikerül új tisztviselői kart szervezni, hogy a forgalom fenn ne akadjon és a közönség érdekei kárt ne szenvedjenek, az igazgatóság tagjai ideiglenesen szívesen lesznek a vezérigazgató segítségére.

Deutsch Károly vezérigazgató a bankban történetekről a következőket mondotta munkatársunknak:

— Az igazgatóság ma délutáni tanácskozásán arra az álláspontra helyezkedett, hogy a pénzügyi intézet csak úgy reuzálhat, ha a tisztviselők és a vezérigazgató között teljes egyetértés uralkodik. Éppen ezért a tisztviselők felmondását tudomásul vette, felmondási idejükre végkielégítette úgy, hogy holnap reggel már nem is jönnek be a bankba.

— Holnaptól éppen ezért ideiglenes munkaerővel dolgozom, amíg — a legrövidebb idő alatt — az új tisztviselői kar együtt lesz. Aztán pedig az új tisztikarral karöltve fogok munkálkodni az intézet felvirágoztatásán.

— Az átmeneti időben, amíg az új tisztviselőket megszervezem, Habereger György földbirtokos igazgatósági tag volt szíves a pénztári teendőket elvállalni. Pohl Károly, aki tíz évig volt banktisztviselő, szintén felajánlotta szolgálatait. Velük, Mezei Sándor volt igazgató ural és egy fiatalemberrel együtt fogjuk a bank ügyeit elintézni.

— Azt hiszem, hogy az átmeneti idő nem fog egy-két napnál tovább tartani.

A poéta asszony és az adósok könyve. (Látogatás Grallertné Martini Hildánál.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 23.

Néhány nap előtt kedves hangú levél kíséretében pár költemény érkezett szerkesztőségünkbe. A helyi költemények rendes sorsa az, hogy rövid uton a papirkosárba kerülnek. Aminek nem a szigorú szerkesztő, hanem a versek rosszasága az oka. Ezek a versek azonban kellemes meglepetéssel szolgált nekünk. Mert jók voltak. Volt bennük eredetiség, ötlet, erő, technikai készség, lendület, ritmusérzék. Közöltünk is a versekből kettőt vasárnapi számunkban és a költemények magukra vonták a figyelmet.

Ma délután felkerestük a szerzőnőt Grallertné Martini Hildát a lakásán. Nem találtuk otthon. Kérdőzködésünkre ezt a felvilágosítást adták:

— A nagysága ilyenkor az ékszerüzletben van. Minden délután. Segit a nagyságos urnak a könyveknél.

Költőnő, aki könyveket vezet. Ez mindenestre érdekes dolog és nem mindennapi. A poézisnak és a prózának ilyen szokatlan összeegyeztetése ritkán fordul elő. Az adósok könyve nem nagyon alkalmas eszköz lyrai költemények inspirálására. De a fiatal szőke asszonynak ugyilátszik sikerült a kérdést megoldania.

— Az igazat megvallva — mondotta — nem bíztam magamban. Nem tudom, miért. Talán a természetem az oka. Magamnak élek meg a családomnak és inkább szeretek szemlélődni, mint cselekedni. Félek a nyilvánosságtól. Most is csak a barátaim meg a rokonaim nagy unszolására határoztam el magamat, hogy beküldöm ezt a pár verset az „Aradi Közlöny“-nek. Hanem a kritikájuk felbátorított. Ha már maguk, akiknek a mestersége az írásművek értékelése, jónak találták a kísérleteimet, ez ön-bizalommal tölt el.

— Mióta foglalkozik a versírással?

— Tizenhat éves korom óta. Sokat írtam, de mindent az asztalfiókom számára. De lelki szükséglet volt nekem az írás. Ha agyamba ötlött egy gondolat, ha megkaptam egy kép, addig nem nyughattam, amíg le nem írtam. Így vagyok most is. Gyakran éjjel jut eszembe egy gondolat, felkelek és hajnalig elgondolkozom a téma fölött. A „Fiacskám“-hoz írt versem, melyet önök kiemeltek — is éjszaka készült.

— Kik a kedvenc költői?

— Legjobban szeretem a klasszikusokat, Aranyt, Petőfit, Vörösmartyt. De különösen Petőfi volt rám nagy hatással. Azt hiszem ilyen költő, ilyen művésze a költészetnek több nem fog születni. A modern költőket nem szeretem. Különösen nem Ady Endrét. Nem tud hozzáférközni a szívhez. Petőfi az ideálom. A németeket és franciákat is nagyon szeretem. Különösen az utóbbiakat. Sok bennük az érzés.

Itt Grallert ur mosolyogva közbeszólt;

— Tulajdonképpen haragudnom kellene az „Aradi Közlöny“-re, amiért a feleségem verseit közölték. Most majd nem lehet birni vele. Eddig is sokat kellett veszekednem, hogy az éjjeleit a pihenés helyett a versírásra fordítja. De most már a nappalait is költészettel fogja eltölteni. És akkor mi lesz

az én adósaimmal. Ki fogja vezetni az adósok jegyzékét.

Az asszony nevetve nyugtatta meg:

— Az adósokkal nem lesz semmi baj. A hallhatatlanságnál előbbrevaló a halandó életéről való gondoskodás. Legfőleg az történhet meg, hogy a számlára tévedésből ráírok egy verset. Ez bizonyosan annyira meg fogja hatni az adósokat, hogy fejvesztve szaladnak fizetni — csak hogy ne kapjanak még egy ilyen számlát.

BÁL A KIRÁLYNÁL.

(Pévárosi tudósítók telefonjelentése.)

Arad, február 23.

Európa legöregebb királya vendégül fogadta a magyar előkelő társaságot, a dipomáciát és az osztrák delegációt. És mivel ünnepeket, pompát kifejteni csak a magyarok tudnak istenigazában, hát Budapestből egyszerre csak székesfőváros lett ismét és a ma esti udvari bálon olyan pompa és fény ragyogott, amilyent más udvar nem mutathat fel. Ilyen pazar fényűzést, ilyen gyönyörű látványosságot, ennyi színt, ennyi ragyogást csak a magyar tud bemutatni. A magyar főrangú világ, a magyar nemesség, a magyar pénz és a magyar vendégszeretet. Ezt még csak a lengyel tudná produkálni, ha bírná.

A királyi várpalota hatalmas táncterme elszokott már a maiboz hasonló káprázatos felvonulásoktól. Talán mióta Erzsébet királyasszony visszavonult mindenféle udvari vigasságtól, nem volt itt ennyi fény koncentráva. Fél kileucere szólott az udvari meghívó és erre az időre felrobogott mindenki, aki csak ilyen koronás kartonlap birtokába jutott. Vagy ezer koesi hozott vagy ezernyolcszáz vendéget, szebbnél szebb dámákat, ragyogó diszmagyaros politikusokat, cifra katonákat, diplomatákat a legváltozatosabb egyenruhában.

Fél nyolc órára már szorongásig megtelt a királyi táncterem. Az ember alig tudja, hogy a sok kavargó színárnyalaton hol pihenesse meg a szemét. Talán a skarlátpiros szín dominál, talán az ezüstszürke. Tudja isten, de olyan az egész színvegyület, mint az esőre kitett festékes táblák. Végül is összefolyik a szemünk előtt és csak gyönyörködünk benne, csak pihenünk rajta.

Egyik sarokban a főpapok helyezkednek el formálisan egy hatalmas piros kupot alkatva.

A terem másik szögletében a dámák vonultak meg. Pompás toalettekben, melyeket a félszínnek uralnak jobbra, halványkék, halványpiros, halványlila meg az ezüstszürke szín. Természetesen mesés értékű ékszerekkel diszítették mindent és különösen a fejékekben fejtenek ki csodálatos pompát. A főrangú dámák közül aránylag kevesen vannak jelen. Lehetnek vagy száztizen. Feltűnik közöttük gróf Khuen-Héderváry Károlyné, gróf Andrássy Tivadarné, még szebb leányaival, a kiket Andrássy Gyula gróf kalauzol, gróf Károlyi Gyuláné, Hadik-Barkóczy Endréné, gróf Andrássy Gézáné, gróf Batthyány Lajosné. Az arisztokrata ifjuság természetesen körülrajongta a hölgyeket, de átosap néha hozzájuk Khuen-Héderváry miniszterelnök és Zichy János gróf is. Rakovszky István távolról szemléli a gyönyörű hófehér vállakat, Fejérváry Géza báró pedig úgy udvarol, mint egy snájdig huszárhadnagy és ahogy messziről meglehetett figyelni, úgy látszik a dámák szívesen fogadták az öreg generális graciózus bókjait.

A politikusok külön csoportba a bejárónál helyezkedtek el. Berzeviczy Albert egyszerre érkezik Fejérváry báróval, de nem sokáig ma-

rad a nagy tolongásban, ahol a temperatura egyre emelkedik. Néhány szót vált Széll Kálmánnal, meg Schönaich hadügyminiszterrel és azután átvonul az egyik szomszédos terembe Hazai honvédelmi miniszter tábornoki egyenruhájában jelent meg. Lukács Lászlót szívélyesen üdvözlök minden oldalról, de ő alig tud áttörni a hatalmas vezérkari tisztigárdán, mely a közepet uralja. A széleken főispánok és fiatal képviselők beszélgetnek. Közéjük vegyül Wlassics Gyula is, továbbá Aehrenthal báró, a közös külügyminiszter is átvonul kancellári diszrubájában a politikusok csoportjában és a diplomaták között foglal helyet.

Kilenc óra előtt öt perccel megjelennek a szertartásmesterek és ekkor conticuere omnes... Halálcsend lett és Pálffy herceg udvarnagy hármass pálcintése jelzi:

— Jön az udvar!

Egy-két pillanat még és a dámák meg az urak mély meghajlásából tudjuk, hogy a király belépett a terembe. Huszártábornagy egyenruhát visol és a karján vezeti Mária Annunciata főhercegnőt és a többi főherceg egy-egy főhercegnővel. Az udvar egy pillanat alatt elhelyezkedik, királyunk körülnéz, int a táncrendezőnek, a fiatal Cziáky József grófnak és a cigány nyomban rákezd:

Lágy a kenyér
Piritani nem lehet.

Huzza a cigány a ropogós magyar csárdást, a király pedig áll és nézi a táncra jelentkező párokat. És tüzesen járja Csekonics gróf Károlyi Lászlónéval. Pallavicini örgróf képviselő Frigyes főherceg leányával, Széchenyi Viktor gróf, aki egyike a legjobb csárdástáncosoknak, valamelyik szőke fürtű princezszele. A diplomaták nagy érdeklődéssel nézték a talpig magyar mulatságot, mely egyre vidámbabb lett, mikor Berkes átesapott egy másik magyar nótába:

„Ezt a kerek erdőt járom én
Ezt a barna kis lányt várom én...”

És jól megjegyezhetnők a pesti bálozó és zsurozó ficsurak, hogy a király bálján, ha csárdást huznak, csárdást is táncolnak és nem bosztont. Olyan csárdást, amilyennél különbet a kunsági legények se járnak. És milyen gyorsan szaporodnak a párok. Táncol Hunyady József gróf, az egyik bajor herceg és ugyan csak vigan járja Bárczy István dr. a miniszterelnök fiatal titkársa, akit alig lehet felismerni dragonyos-hadnagy egyenruhájában.

Királyunk mosolyogva nézi a fiatalokat. Csaknem biztatja őket. Aztán elvegyül a diplomaták között a külügyminiszter kíséretében és mindenkit kitüntet megszólításával.

Ezalatt természetesen folyt a tánc.

Berkes huzta a harmadik csárdást is:

„Rózsabokorban jöttem a világra,
Nem nevelt az édesanyám hiába...”

Az uralkodó sorra szelítette meg a politikusokat, a főpapokat és a külföldi államok képviselőit. (Különösen hosszasan beszélt királyunk a török követtel.) Királyunk roppant udvarias és előzékeny volt mindenki iránt, különösen a hölgyeket valósággal elbájosította kedvességével. Mindenkinek mondott valami szöpet.

Tíz órakor négyesre állottak fel a párok. Csak hogy a négyest ugylátszik itt se illik tudni, épp úgy, mint más mulatságon. Járták is százfelé százféleképen.

Sok száz epizódja volt még a mai udvari estélynek, melyeket lehetetlen most, a késő éjjeli órákban oszokorba kötni. Annyi bizonyos, hogy aki ott volt, úgy érezte magát, mintha egy magyar ur vendégszerető házában lett volna. Volt ott kedvesség is, szíveség is bőven.

(A király vendéget)

A ma esti udvari bál — jelenti fővárosi tudósítónk — a szokásos fényvel és pompával zajlott le a budai királyi várpalotában. Különösen nagy számmal jelentek meg a királyi ház tagjai, rajtuk kívül ott voltak: a bécsi udvarnál akkreditált diplomáciai kar tagjai, a magyar és osztrák kormány tagjai, a magyar képviselőház és arisztokrácia, továbbá az osztrák delegáció számos tagja. Harmadfélezer meghívó ment szét az udvari bálra, amelyen összesen 1832 személy jelent meg, köztük 106 táncosnő és 180 táncos.

A bált a szokottnál valamivel hamarabb kezdték a király agg korára való tekintettel. Már fél hét óra után gyülekezni kezdtek a meghívottak és fél 8 órára együtt volt az egész vendégsereg. A vendégeket nyolc órakor vezették be a bálterembe. Mikor a teremben a közönség elhelyezkedett bevonult, a diplomáciai kar Aehrenthal gróf külügyminiszter és Esterházy Pál gróf vezetésével.

(Bevonul az udvar)

Néhány perc múlva Nepalele udvari szertartásmester jelt adott az udvar bevonulására. Először gróf Pálffy Miklós herceg magyarországi főudvarnagy és Montenuovo herceg főudvarmester léptek a terembe, majd az uralkodóház tagjai, élükön a királyllyal, aki Mária Annunciata főhercegnőt vezet. Utánuk Károly főherceg jött Blanka főhercegnővel, Lipót Salvátor főherceg Izabella főhercegnővel, Frigyes főherceg Augusta főhercegnővel, József főherceg Klótild főhercegnővel, Fülöp szász kóburg gótai herceg Maria Immaculata főhercegnővel, majd Erzsébet, Henriett, Gabriella, Izabella, Mária és Maria Aliz főhercegnők, utánuk pedig az udvari kíséret. A bevonult udvart a teremben levő diszes társaság mély meghajlással üdvözölte. A király Mária Annunciata főhercegnővel friss léptekkel haladt át a termen és a társaság élénk örömmel konstatálhatta, hogy a király milyen jó színben van. A terem közepén a király elvált a főhercegnőtől a diplomáciai kar felé haladt és megszólított néhány diplomatát. Mária Annunciata főhercegnő szintén a diplomatákkal kezdett beszélgetni.

(Lágy a kenyér...)

Közben a király megadta a jeit a tánc megkezdésére és Berkes Béla udvari cigányprimás rágyújtott a „Lágy a kenyér piritani nem” lehet című csárdásra, mire azonnal megkezdődött a tánc. Előtáncos Czirák József gróf volt, pálcás ifjak pedig ifj. Edelshoim Gyulai Lipót gróf, Ivánka László, Keglevich László gróf, Majláth Nándor gróf és Ottlik György voltak. Az első csárdás tíz percig tartott, azután két perces szünet után tíz perces keringő következett. Az első négyes, amelyet tíz perces szünet előzött meg, teljes negyedórát tartott. Két pernyi szünet után nyolc percig tipegőt táncoltak, majd ismét tíz percig csárdást, amely előtt és után két-két perces szünet volt. Tíz percig tartó keringő után a háromnegyed óráig tartó füzértánc következett, majd újabb tíz perc múlva a második négyes, amely egy negyedórát tartott. Két pernyi pihenés után következett a harmadik keringő, amely ismét tíz percig tartott.

(Szerkl)

Az első négyes után a király megkezdte a szerklét. Először Székely Ferencet, Aehrenthal gróft és Lukács Lászlót szólította meg, azután megpillantotta a Lipót Salvátor és Károly főhercegek között álló Khuen miniszterelnököt, hozzálépett és hosszabb beszélgetésbe vonta. Azután a hölgyek felé fordult és mindenekelőtt

Khuen gróf miniszterelnök feleségét, majd több főúri hölgyet szólított meg.

Első négyes után a bálterem szomszédságában levő kis fehér teremben Pálffy hercegnő palotahölgy Mária Anunciata főhercegnőnek bemutatta az új udvarképes hölgyeket.

A király az alatt a bálteremben több mint egy negyedórát beszélgetett gróf Tisza István-nal. Justh Gyulát, aki az ellenzék számos tagjával diszmagyarban jelent meg a bálon, a király szintén kitüntette megszólításával.

(Büffé és tea.)

A szertartásteremben berendezett büffét 9 órakor nyitották meg. A galérián néhány asztalt állítottak fel az urak számára, ezenkívül teasztalokat. A Habsburg-teremben négy asztalt állítottak fel hölgyek és táncosok számára, a bálterem melletti szalon karzatán 18, azzal szomszédos szobákban pedig 5 5, tehát összesen 28 asztalkát.

A tánc, amelyen a főhercegnők is jó kedvvel részt vettek, 11 óráig tartott a legjobb hangulatban. A király, aki a bál alatt számos politikai személyiséggel beszélgetett, fél 11 órakor visszavonult lakosztályába és 11 órakor a közönség is szétoszlott.

IRODALOM ES MUVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: A medikus, színmű. Bemutató-előadás. 4) bérlet.

Szombat: A medikus, színmű. A) bérlet.

* „A próféta” bemutatója. Budapestről jelentik: Ma este volt a Vigszínházban Lengyel Menyhért A próféta című darabjának bemutatója. A darabnak szép külső sikere volt, habár a premier közönsége nem tudott felmelegedni és különösen a darab vége nem tudott nagyobb hatást elérni. A szerzőt és a színészeket különben melegen ünnepelték és minden felvonás után többször hívták lámpák elé.

* A medikus. Bródy Sándor nagysikerű darabját holnap, pénteken mutatja be az aradi színtársulat. A színmű mese-vázlata a következő:

1. felvonás. János a diáktársaival nyomorog a hónapos szobában. Itt keresi fel Rubin Róza, Rubin főorvos leánya, akinek félig-meddig jegyese, mert hiszen az öreg Rubin csak azért támogatja, hogy majd elveszi Rizát. De János szívesebben fogadja Pirit, a falubeli ismerősét, akit sorsa Budapestre sodor és aki aztán ott is marad Jánosnál. A medikus atyja, Arrak szabó is megérkezik vidékről és elmondja Jánosnak, hogy kérője akadt a hugának, Adának, de néhány ezer forint kellene, hogy az esküvőt meg lehessen tartani.

2. felvonás. János elszánja magát arra, hogy hivatalosan is megkéri Rizát, de oly sértő formában teszi ezt, hogy Riza visszautasítja. Ekkor kezdi érezni, hogy igazán szereti a leányt. Közben tudtán kívül megjelent a házban az öreg Arrak, akinek Riza odaadja megtakarított pénzét, hogy legyen Adának kelenyére.

3. felvonás. János megtudja, hogy övéi pénzt fogadtak el Rizától. Kétségbeesik, mert nem tudja, mitevő legyen. Meg akar válni az élettől, de szerelme és Riza őszinte vallomása győzedelmeskedik a nehézségeken.

* Szász Zoltán előadása. Szász Zoltán, a kiváló író holnapután, szombaton este érkezik több fővárosi hírlapíró társaságában Aradra, ahol tisztelői fogadják. Előadása, mint ismeretes, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a Nemzeti Színházban; címe Szépség és szerelem és az író három részre osztva fogja annak keretében e két fogalomkörbe vágó eszméit és ötleteit elmondani. Az előadás, amelyet Faragó Rezsőnek az íróra vonatkozó csevegése előz meg, másfél vagy két óra hosszat fog tartani. Szász aradi hívei barátságos vacsorát is rendeznek tisztele-

tőre. Gyek szombat estig bezárólag Weisz Leó könyvkereskedésében, vasárnap délelőtt pedig a színházi pénztárnál lesznek kaphatók, a rendes színházi árak mellett.

* Ysaye és az udvar. Bécsből jelentik: Ysaye hegedűművész bécsi hangversenyén a királyi ház valamennyi Bécsben időző tagja jelen volt. Mikor a világ legnagyobb hegedűse befejezte előadását, olyan tomboló tetszés vihart tört ki, hogy a művésznek, akit Salvator főherceg a páholyába kéretett, a fenség engedelmével, az előadói emelvényre lépett, hogy megköszönje az óvációt. Ysaye a főherceg karján jelent meg a közönség előtt, mely percokig ünnepelte és tapsolta.

* Megszüntetett eljárás. A múlt hét folyamán az aradi Nemzeti Színház színpadán hangosabb szóváltás történt Diósy Nusi primadonna és Csányi Mátyás karmester között. Az ügyeletes rendőrőrmester erről jelentést tett a kihágási bírónak, aki közösen elleni kihágás címén indított eljárást ellenük. Minthogy azonban a ma megtartott tárgyaláson kitűnt, hogy az összeszólalkozás leeresztett függöny mögött történt, Joó Béla az eljárást beszüntette.

* Vendégszereplés. Hétfőn vendége lesz az aradi színháznak. Sztojka Annuska operaénekesnő, aki már több ízben nyerte meg az aradi közönség tetszését, lép fel Puccini Bohémek című világhírű operájában. A vendég Mimi szerepét fogja énekelni.

* Kérelem az Ysaye hangverseny látogatóihoz! Minthogy a pénteken este megtartandó Ysaye hangversenyét, színültig zsufolt ház fogja végighallgatni, az estélyt rendező cég azzal a kérelemmel fordul a közönséghez, hogy szíveskedjék lehetőleg korán, már fél nyolc órakor a teremben megjelenni, hogy az elhelyezkedés körüli torlódásért zavarok elkerülhetők legyenek. A hölgyeket pedig arra kéri, hogy szíveskedjenek kalap nélkül megjelenni. Kíváncsok továbbá, hogy azok, akik állóhelyre tartanak igényt, mielőbb megváltás jegyeiket, mivel a helyek már csak mérsékelt számban állnak rendelkezésre.

* Japán színtársulat az aradi színházban. Valóságos szenzációja lesz a jövő héten az aradi színháznak. Hanako, Japán legnagyobb színművésze és társulata lép fel két estén rendes helyárok mellett bérletszünetben. A japán színtársulat Magyarországon először játszik Aradon. Európában először Párisban játszottak a japán színészek, innen Bécsbe mentek s most Bécsből Aradra jönnek. Az aradi vendégszereplés után Kolozsvárra, majd Nagyváradra és végül Budapestre megy Hanako és társulata. A japán színészek vendégszereplésükre előre válthatók a színházi pénztárnál.

* Johnson Jim boxversenye az Urániában. Egyik sláger éri a másikat az Urániában. Még műsoron van a világ egyik legnagyobb mozgófényképe, a Leánykereskedelem és ezzel egyidejűleg a legnagyobb kinematográf szenzációt mutatja be máris az Uránia. Előadásra kerül az egész világot sokáig lázban tartott amerikai box mérkőzés, mely tudvalevőleg a néger Johnson szenzációs győzelmével végződött. Páratlan látványt nyújt ez a mozgófénykép, melynek felvételi jogáért közel két millió koronát fizettek a birkózóknak és a győztes a mérkőzés végén 750 ezer korona tiszteletdíjat kapott. Lehetetlen ennél a boxmérkőzésnél izgalmasabbat elképzelni. Minden idegszálunk vibrál a klasszikus mérkőzés láttára és esodálattal adózunk az emberi ügyesség és vakmerőség ilyen briliáns tökélyével szemben. Erdemesnek tartjuk még megemlíteni, hogy ezt a páratlan mozgófényképet Budapesten ötszörösen felemelt helyárok mellett adták elő és a fővárosi közönség szinte törte magát a klasszikus látványosság után. Nálunk rendes helyárok mellett kerül bemutatásra a világszenzáció. Pénteken kerül színre utoljára a Leánykereskedelem második ciklusa, melynek előadásai a közönség páratlan érdeklődése mellett zajlanak le.

* A Leányvásár műsoron marad az Apollóban. Talán még soha sem esigázta fel mozgófénykép annyira a közönség érdeklődését, mint a Leányvásár sorozatának első része. Amióta az Apolló műsorra tűzte ezt az idegizgató, nagy koncepciójú képet, a színház alig győzi befogadni a nagyszámu publikumot. A közönség nagyfokú érdeklődése különben is érthető.

A Leányvásár első részének teljesen különálló cselekménye van s a történet realizmusa, a mesteri beállítás s a felvételek tökéletessége felette szenzációssá teszik ezt a képet, amely minden tekintetben fölmutja a sorozat második ciklusát. Bár az Apolló-színházhoz megérkezett már a leányvásár második része is, de az igazgatóság kénytelen továbbra is műsoron tartani a sorozat első részét, mert a közönség felismerte ennek a mesteri képnek az értékét s a legnagyobb érdeklődést tanúsítja iránta. A színház igazgatósága pusztán a közönség óhaját méltányolja, mikor a Leányvásár előadásait továbbra is műsoron hagyja még egy-két napig s csak aztán veszi elő a második ciklust. A szenzációs képen kívül több érdekesítő mozgókép egészíti ki a műsort. 177

Meggyilkolt aradmegyei asszony.

— Így kellett ennek történni . . . —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 23

A tomesvári rendőrség egyszerre két gyilkosság felderítésével foglalkozott ma. Az egyik eset a Szabadfalva eső fasorban történt. Eichmüller András megölte a kedvesét, a fiatal Mojszo Erzsébetet. A gyilkost a rendőrség elfogta s a tettes mindent bevallott. Ez az ügy tehát a nyomozó közegek részéről be van fejezve. Nem így a másik gyilkosság, amelyet szintén ma fedeztek fel s amelynek rejtélyes módja még sok gondot okozhat a rendőrségnek.

(Hulla a boglyában.)

Tegnap délelőtt Wilhelm József kovácsii lakos Kovácsi községbe hajtatott s az uton észrevette, hogy az országút mellett egy női hulla fekszik. Az esetet azonnal bejelentette kovácsii jegyzőjének, aki a hirt betelefonálta a tomesvári rendőrségnek. Mikos Gábor dr. rendőrkapitány, a bünygyi osztály vezetője, továbbá néhány rendőri és polgári biztosból, valamint Steiner József dr. ferencvárosi tiszti orvosból álló bizottság kisetett a helyszínre, ahol a következőket állapította meg: Kovácsii község alatt, Tomesvár-Ferencváros határában, a kovácsii, illetve aradi országút mentén egy kukoricaszár-boglya mellett egy női hulla feküdt. A 45-50 év körüli asszony szegényes román paraszt ruhát viselt s csak közelebbi megtekintésre lehetett rajta észre venni, hogy gyilkosságnak esett áldozatul. Steiner József dr. azonnal megvizsgálta a hullát és azt konstataálták, hogy az asszonyt valószínűleg megfojtották.

Erre nézve alapot nyujtanak a hulla nyakán talált, fojtogatástól eredő véraláfutások. A gyilkos a nőt tehát megfojtotta s ennek jelei látható az arcon is, amely jellegzetes módon elváltozott. A bíróság megállapította, hogy a meggyilkolt asszony Hans Péter román béressel élt közös háztartásban. Hans a hulla megtalálási helyétől két kilométernyire fekvő Czéra pusztát bérli Goresa Tódor gazdálkodónál áll alkalmazásban. A férfi harmincöt éves, míg a szeretője tizenhét évvel idősebb. Hans Péter és az asszony, akinek a családi nevét még nem sikerült megállapítani, de akit Szandá-nak szoktak hívni, az aradvármegyei Zaránd községből jöttek el évek előtt erre a vidékre, ahol a Czérapusztán letelepedtek. Pénteken, e hó tizenhetedikén Hans és a szeretője között olyan nagy perpatvar volt, hogy az asszony ennek következtében szombaton elhagyta Hans Pétert s azóta nyoma veszett. Mielőtt elment, a tanyaiak előtt, kijelentette, hogy elmegy Zarándra, ahol van neki egy 20 koronás követelése. Ha ezt a pénzt megkapja, új életet fog kezdeni. Ezzel elment Szentandrás felé, azóta nem látták s csak tegnap, szerdán reggel találták holnap a Czérapusztán keresztül vezető ut mentén, a boglya

tövében. Ez a tényállás, annyit tud eddig a rendőrség. Lehetséges, hogy az asszony az ígéretéhez képest elment Zarándra, onnan aztán vissza is jött és elhozta magával a pénzt, de erre mindeddig semmiféle bizonyíték sincs. Arra pedig, hogy ki lehet a gyilkos, halvány nyom sincsen. A legrejtélyesebb homály borítja még az ügyet. A rendőrség egész délután, késő estig nyomozott, de eddig nem tudott eredményre találni. A hullát beszállították a belvárosi sarkert halottaskamrájába, ahol holnap fogják felboncolni.

Hans Pétert elfogták és egész nap vallatták a rendőrségen, de eddig eredmény nélkül, mert állhatatosan tagad. Érdekes, hogy a hullá mellett kocsikerekek nyoma volt látható. Lehet, hogy kocsin hozták oda a holttestet, talán épen a Czera-pusztáról. Egyelőre csak Hans Pétert gyanúsítják, de a rendőrség emberei elutaztak Zarándra, Mercyfálvára, ahol állítólag a meggyilkoltnak egy leánya lakik és keresik, hogy hol időzött és kinek a társaságában volt négy napig. A tanya bérlője, felesége és egy juhász, aki Hans Péter lakása előtt aludt éjjelenként, semmi gyanusat sem vettek észre.

A gyilkosság elkövetése után a tettes elszaladt. Amíg a rendőrség a helyszínen nyomozott, Vlazsik József rendőr Szabadfalva felé sietett, miközben feltűnt neki, hogy vele szemben szaladt egy ember, akit egy másik ember üldöz. A rendőr elhúzódott az árokba és mikor az elől menekülő ember odaért, kiugrott az árokból. Az üldözött ember ekkor megállt és így szólt:

— Engem keres? Én öltem meg azt a lányt!

Ekkor látta a rendőr, hogy az előtte álló embernek csupa vér a keze, vérfoltos a ruhája is. Közben odaért a másik ember is, Poreseller Miklós, aki elmondta, hogy ő látta a gyilkosságot és azért szaladt a gyilkos után, — mert az így kézre került ember a gyilkos volt, — hogy elfogja, Eichmüllert itten a helyszínére kísérték, ahol a gyilkosság szemtanúi ráismertek. Eichmüller különben nem is tagadta tettét. Igen cinikusan viselkedett és mikor megkérdezték, hogy miért szurta agyon a leányt, vállalt vont nevetni kezdett és így szólt:

— Így kellett ennek történni.

(A szerető bosszúja.)

Temesvárról jelentik: Ma délelőtt tíz óra tájban azt telefonálták a józsefvárosi kapitányságra, hogy a Szabadfalva felé vezető fasorban gyilkosság történt. Mikes Gábor dr. rendőrkapitány és Weisz Feodor dr. tiszti orvos siettek ki a helyszínére. Hamarosan megállapították a tényállást. Eszerint Eichmüller András 21 éves, németcsernyai születésű, téglagyári munkás rövid szóváltás után elővette zsebkését és Mojsze Erzsébet 19 éves, móriföldi születésű, téglagyári munkásleányt szíven szurta. Ötször egymásután mártotta bele a kést a szerencsétlen leány mellébe; az ötödik szúrásnál a kés beletörött a sebbe. A leány nagyot sikoltott, összeesett és pár perc alatt meghalt. A nyomozás azt is kiderítette, hogy a gyilkos régóta ösmerte a leányt, viszonya is volt vele, de szétváltak és a lánynak most kérője akadt. Ugy látszik Eichmüller ezért haragudott a lányra és kérdőre vonta, majd pedig annak elutasító válasza után leszurta.

HIREK.

— **Időjárás.** E hó 24-én az időjárás: enyhe, semmi vagy kevés csapadék.

— **Metianu érsek Tisza István grófnál.** Budapestről jelentik: Metianu János nagyszombeni gör. kath. metropolita érsek ma viszonzotta Tisza István tegnapi látogatását és vele a románügyekről hosszabban beszélgetett. A román főpapek holnap valamennyien hazautaznak.

— **Bienert báró a király előtt.** Budapestről jelentik: A király ma délben egy órakeror audiencián fogadta Bienert báró osztrák miniszterelnököt.

— **A francia hadügyminiszter meghalt a kamrában.** Párisból jelentik: Brunn francia hadügyminiszter a kamara mai ülése alatt miniszteri szobájában szívszélhűdés következtében meghalt. Néhány perccel halála előtt a miniszter Ebner ezredessel, kabinetje igazgatójával tanácskozott. Alig hagyta el az ezredes a szobát, a szolga utána futott és jelentette neki a halált. Az ezredes visszasietett, sikerült is a minisztert néhány percre életre térítenie, de akkor ismét szélhűdés érte és elvérzés folytán beállott a halál. A gyász jeléül a kamara elnöke felérás szünetet rendelt el.

— **A Thurn-Taxis-Megyeri eljegyzés.** Egy fővárosi estilap nyomán azt írjuk, hogy Thurn-Taxis herceg eljegyezte Megyeri Krausz Lolát, özvegy Beretvárs Endréné született Wahrmann René leányát. Egy másik estilap ma azt közli, hogy az a hír, mintha megyeri Krausz Lola, özvegy Beretvárs Endréné leánya jegyben járna Thurn-Taxis herceggel, a király keresztfiával, minden alapot nélkülöző koholmány. A kisasszony nem is ismeri a herceget és soha életében nem beszélt vele. — A cáfolat dacára fentartja a hírt közlő lap az értesítést és azt igaznak mondja. A cáfoló újság azt is írja, hogy özvegy Beretvárs Endréné és leánya Nizzába utaztak egy kinos alfér után. A hihetetlennek látszó esemény özvegy Beretvársó által az Országos Kaszinóban adott bál utáni reggelen játszódott volna le. A háziasszony automobilját állítólag a bálon jelen volt Rudnyánszky József báró engedelem nélkül használatba vette és emiatt Beretvársó szóbelileg inzultálta volna azt az előkelő társaságot, melyhez a báró tartozik és azt a családát, melynek hazaszállítására a báró a gépkocsit használatba vette.

— **Szerum a pestis ellen.** Rómából jelentik: Chaleotti olasz orvostanár szerumot talált fel a pestis gyógyítására. A professor már el is indult Kinába, hogy az ott dühöngő pestisjárvány alatt a szeret kipróbálja.

— **Az új állomás-épület előtti tér rendezése.** Ma délelőtt egy vegyes bizottság tartott helyszíni szemlét az új vasuti indóház előtti téren, hogy egyes, a tér berendezésére és kiképzésre vonatkozó kérdést illetőleg megállapodásra jusson. A vasut részéről Fetter Géza üzletvezető-helyettes főfelügyelő, a város részéről Green Nándor főkapitány, Virágh Lajos főmérnök és Herling Lajos mérnök jelentek meg. A lóvasut részéről bemutatott tervek nagyon tetszettek, mert a kivitel után az indóház előtti tér nemcsak arányaiban lesz nagyobb, hanem esztétikai szempontokból is méltán egészíti ki az impozáns épületet. Körülbelül harminc méterrel bővül a tér és egész a Leiningen-utcaig húzódik. Felmerült tárgyalás közben az az eszme, hogy a hatalmasan megnövekedett nehézsúlyú forgalmat a Leiningen utcán kellene lebonyolítani a jövőben, mert ma igen gyakran nagy a torlódás a viadukt körül és a raktárhoz vezető ut is sokat szenved, ami a város terheit folyton növeli. Ha a város a Leiningen-utcaát a teherforgalom részére berendezzi, akkor pénzügyileg is kedvezőbb megoldást nyer az ütfentartás kérdése.

— **A pénzügyi palota.** Green Nándor főkapitány hírül vette, hogy az aradi pénzügyigazgatóság baleszárnyán az egyik szobában a mennyezeten állítólag az életbiztonságra veszedelmes hibák mutatkoznak. Sürgősen átírt a városi mérnöki hivatalhoz, hogy tartson hivatalos vizsgálatot és állapítsa meg, vajjon van-e veszedelem és szükségesek-e a további intézkedések? Herling Gyula mérnök tartotta meg a hivatalos vizsgálatot és a következőket jelentette: A mennyezet vakolása a vasbeton mennyezet-szerkezet alatt nem tapadt eléggé és ezért egy fél négyzetméternyi területen lehullott. Az államépítészeti hivatal is megvizsgálta a helyiséget és megállapította, hogy a vakolat azért hullott le, mert két deszka, mely a szegecselt vastartó alatt vakolat felvétele céljából van elhelyezve, meglazult. A rendőrség ezért nem tartotta szükségesnek, hogy intézkedjék ez ügyben.

— **Lopás a Park-klubban.** Budapestről jelentik: A Park-klub tegnapi estélyén, melyet Sztáray Sándor gróf és neje adtak, Biró Lajos földbirtokos felesége is megjelent a vendégek között. A hölgy egy hatezer korona értékű gyöngygyakéket viselt, amely a mulatságon eltűnt. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Eulenburg herceg felgyógyult.** Berlinből jelentik: A hírhedt Eulenburg herceg perét úgy látszik revízió alá veszik. Eulenburg herceg, aki az ellene folyt bűnügy tárgyalása alkalmával súlyosan beteg volt, immár felgyógyult s a legjobb egészségnak örvend. A herceg liebenbergi kastélyában lakik s állandóan nagy vendégségeket tart.

— **Népművészeti háziipari kiállítás Aradon.** A Budapesti székelő Népművészeti Magyar Háziipari Szövetség Aradon vándorkiállítást akar rendezni. A szükséges előmunkálatokat most végzik s február hó 26-án vasárnap délelőtt 11 órakeror Urbán Iván főispán és Vargass János polgármester védnöksége alatt ünnepélyesen megnyitják a kiállítást. Hisszük, hogy ezt a kiállítást szeretettel fogadják és támogatni fogják. A háziipart művelő paraszt ember tudatában annak, hogy munkája kiállításra kerül s épp ezért igyekeznek a legszebbet és legjobbat alkotva a közönség tetszését megnyerje. Amde e kulturfejlesztő hatás mellett a nézőre is föltöbb tanulságos, szemnek tetszetős, elmének gyönyörködtető az e fajta kiállítás. Kétségtelen tehát, hogy a 26-án megnyitott aradi vándorkiállítás kulturfeladatát s a magyar háziipart fejlesztő nehéz munkát végez. Együtt lesz itt minden, amit Magyarország népének művészi érzéke és ügyes keze csinálni tud. Kosarak, vésett famunkák, dobozok, butorok, himzések, szönyegek, női öltözéki-cikkek, háztartási tárgyak, szóval minden, amit falusi és tanyásbázak szorgoskodó keze produkál. És nemcsak az új háziipari munkákat mutatja be a kiállítás rendezősége, hanem a régieket is. A kiállításon láthatunk majd 100-200 éves himzéseket is. A kiállítás március 5-ig lesz nyitva és belépő díj nélkül megtekinthető. A kiállított tárgyak azonnal megvásárolhatók.

— **Két vármegye vegyvizsgálója — Aradon.** Mint ismeretes a kereskedelmi miniszter nemrégiben körrendelettel intézte a törvényhatóságokhoz, hogy vegyvizsgáló állomásokat létesítsen. Hunyadvármegye alispánja ennek alapján átiratot intézett Aradvármegye törvényhatóságához, hogy a két megye közösen állítson fel egy állomást Arad székhelylyel. Minthogy azonban Aradvárosa a közelmúltban határozta el egy ilyen állomás felállítását, célszerű lenne, ha a város vezetősége átírta a két vármegyéhez, hogy hárman együttesen állítsák fel Aradon a vegyvizsgáló állomást.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékálomás)	— — — — —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— —	151
Nyomda	— — — — —	151

— **Névmagyarosítás** *Lichtenstein* Zoltán ópálosi (paulisi) lakos nevének Vas-ra szóló átváltoztatását a belügyminiszter engedélyezte.

— **Halálozás** Özv. *Lux Mór* né úgy a saját, mint az egész rokonság nevében fájdalmas szívvél jelenti, hogy szeretett férje, *Lux Mór* e hó 16-án reggel 6 órakor hosszas szenvedés után Budapesten elhunyt.

— **Aradmegyei tisztviselők nyugdíjának javítása.** Még a múlt év őszén történt, hogy a vármegye törvényhatósága a elhatározta rendes öszi közgyűlésén, hogy oly nyugdíjszabályzatot létesít a vármegyei tisztviselők részére, amely szerint a nyugdíjba a lakbér-illetmény beleszámítják. A belügyminiszter most erre a rendelkezéssel jóváhagyta ezt a határozatot, s így Arad vármegye az első az egész országban, ahol tisztviselői részére megállapítandó nyugdíjba a lakbért is beleszámítják.

— **Kétmillió bankrablás.** *Konstantinápolyból* jelentik: Az *Ottoman-bank* vagyona ellen vakmerő támadást intézett ma a bank egyik tisztviselője, *Ducheness Vilmos*. A huszonnégy éves fiatal ember tegnap éjjel betört a bank párai fiókhelyiségébe, felfeszítette a *Wertheim-szekrényt*, amelyben kétféle millió frank hevert, egymillió aranyban, egy millió értékpapirokban. A bankrabló az egész értéket magához vette, aztán automobilon elrobogott. Reggelre kiderült a bankrablás. A rendőrség azonnal nyomozni kezdett, és rövidesen letartóztatták a bankrablót, akinél az értékpapirokat megtalálták, de az aranyakat nem. *Ducheness* nem akarja bevallani, hová rejtette az aranyakat.

— **Tanerőszaporítás a Csutóra-utcai iskolánál.** Megirtuk, hogy Aradváros közigazgatási bizottsága február havi üléséből sürgős feltevést intézett *Zichy János* gróf vallás- és közoktatásügyi miniszterhez és tudomására adta, hogy a Csutóra-utcai állami elemi iskolában a tanítás megakad, a tanulók egy igen tekintélyes részét nem lehet a betűvetés és olvasás elemeire megtanítani, mert sem hely, sem tanító nincs elég az állam iskolájában. Ezekről a hiányokról a tanfelügyelőség vezetője *Varjassy Árpád* kir. tanácsos is referált a miniszternek és már hónapokkal ezelőtt kért sürgős intézkedést. A miniszter ma érkezett leiratával arról értesítette a tanfelügyelőt, hogy a bajt most rögtön orvosolni nem tudja, de ideiglenesen segíteni óhajt. Betöltötte a hatodik tanítói állást és arra ideiglenesen özvegy *Bodrogi Károlyné* nevezte ki. Az iskolában a szükséges tantermeket is meg fogja építtetni a miniszter, de hogy a tanintézetből kiszorult növendékek, már most is oktatásban részesíthetők legyenek, megengedte, hogy a tanítói tanácskozó termet alakítsák át ideiglenes tanteremmé és ott párhuzamos osztályt létesítsenek. A terem berendezéséről a város gondoskodik és a tanács elrendelte, hogy a szükséges padok és taneszközök azonnal odaszállíttassanak.

— **Az Aradi Sertészirtó Részvénytársaság** e hónap 26-án délelőtt 11 órakor tartja évi közgyűlését.

— **A nagyteremiai gyilkosság.** A hetek óta Nagyteremia (Mária-föld) lakosságát és a szomszéd községeket is óriási izgalomba ejtő mária-földi rablógyilkosság előnyomozatában, értesülésünk szerint *jelentős fordulat állott be*, mely a gyilkosság elkövetésének gyanúja miatt letartóztatott *Knab Ede* terhére újabb olyan tény derített ki, illetve hozott napfényre, mely most már nagymértékben megkönnyíti a további vizsgálatot. A esendőrok által megtartott első házkutatás ugyanis teljesen eredménytelen maradt, mivel a gyanúsított, úgy látszik, gondoskodott arról, hogy mindent, ami az ő bűnösségének bizonyítására alkalmas lehetne, biztonságba helyezzen. Persze arra nem számított, hogy rövid idő múlva a esendőrség a házkutatást meg fogja ismételni, ami tényleg meg is történt, s az oly meglepő eredménnyel járt, hogy a gyanúsított lakásán annak ruhaszekrényében megtaláltak egy olyan öltözködés ruhát,

melyen terjedelmes és számos nagyobb vérfoltok észlelhetők. Ezen vérfoltokra nézve a gyanúsított környezete ugyan azt állítja, hogy dísznői alkalmával kerültek a gyanúsított ruházatára, mindazonáltal a felette gyanús ruhát elkobozták, és a nagykiindai kir. ügyészségnek beszolgáltatták. A királyi ügyészség most a vegyvizsgáló-intézet után meg fogja állapítani, vajjon az ezen ruhán levő vérfoltok embervérből erednek-e? Az első házkutatás alkalmával is találtak a gyanúsítottnál oly frissen kimosott luget, melyen ugyanezek vizszámardt vérnyomok konstataáltak. Ezt már előbb küldték a vegyvizsgáló-intézetbe a mikroszkópiai vizsgálat megejtése céljából.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 22-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat köztöltöttek jelentettek: *Született:* Boros Kálmán igazgató tanítónak *Magdolna* nevű leánya. *Gaiceau György* napszámosnak *János* nevű fia. *Grozán Antal* fuvarosnak *Trifon* nevű fia. *Meghalt:* Özv. *Grün Mór* né 74 éves magánzónő. *Szántó Gizella* 7 éves leány. *Tóth Irén* 18 hónapos leány. *Házasságok kötött:* *Steiner Pál* borbély *Weisz Teréz*zel. *Berár Dusan* napszámos *Ardeleán Emiliával*. *Gligoreszku Pál* bádogos segéd *Gligorin Máriával*.

— **Francia likörök legbiztosabb készítésére,** — házilag a likör aroma 1 üveg 60 fillér volt és *Weisz* nál.

Arad a világsi fegyverletétel előtt.

— *Görgey Arthurné naplójából.* —

*

Egy fővárosi estilap közzé teszi *Görgey Arthur* tábornok feleségének a nemzeti szabadságharc eseményeiről írott intim följegyzéseit. Az alábbi sorok egy részlete a naplóból és a gyászos katasztrófa előtti napok történetéhez szolgálnak érdekes adatokkal.

*

Amikor megérkeztünk Aradra — írja *Görgey Arthurné* naplójában — a város már zsúfolásig tele volt. Az egész délvidékről odasereglett a nép. Az utcákon színesen, tarkán nyüzsgött a sokaság és majdnem karnerválnak tetszett volna a tarkaság, ha nem tudtuk volna mindannyian, hogy voltaképpen *Noé bárkája* ez a hely, ahová az új vizözön elől menekült istennek ez a sokféle, olyan ellentétes teremtménye.

Előkelő kormányférfiak, országos nevű politikai kiválóságok, paraszti emberek, pompázó színű ruhákba öltözött parasztasszonyok, sokféle katonaság, változatos uniformisok: ez adta meg a szűk és alacsony Arad rendkívüli képét.

És sok-sok asszony és gyerek szorongott össze a végső menedékhelyen, ahol a reménynek sugarai melengettek bennünket még a napvilágnál is jobban.

Szerencsére: élelmiszer volt a városban bőven s így legfeljebb csak lakásnak voltunk híján.

Most egész Magyarország itt központosult, figyelő tekintetét Arad felé fordította az egész ország.

Arad volt az ország új fővárosa.

És az új főváros várparancsnoka: *Damjanics*.

Az aradi nevezetesebb katonai személyiségek közül még *Querlonde* ezredest említem. A képviselőház elnöke akkoriban az ősz *Palóczy László* volt.

Aradon *Lahner* katonával béreltem szállást. *Lahner* itt a katonai szertárak felügyelője és felfegyverzési parancsnok lett. Alig voltam néhány napja Aradon, megtudtam, hogy *Damjanics*, a várparancsnoka, beeg. Nyomban elhatároztam, hogy meglátogatom, annyival is inkább, mert tudtam, hogy felesége nincs mellette s így a tábornok talán rászorul az ápolásra.

A mikor éppen *Damjanics* látogatására mentem, az utcán néhány képviselővel találkoztam. Az urak, akik egy csoportban mentek, felismertek és üdvözöltek. Viszontoztam köszönő süket és tovább

akartam menni, de az urak megállítottak és a következő, nekem feledhetetlen szavakban adtak kifejezést a szíveiket szorongató érzelmeknek:

— *Madame, nur der Herr Gemacht kann uns noch helfen. Sagen Sie ihm, wir verwünschen alle die Unabhängigkeits-Erklärung vom 14-ten April. (Asszonyom, egyedül a férje ura segíthet még rajtunk. Mondja meg neki, hogy mindnyájan átkozzuk az április 14-iki függetlenségi nyilatkozatot.)*

Az uraknak, akik a radikálpártiak és *Kossuth* nak voltak addig harcos hívei, erre ezt feleltem:

— Mindezt akkor rögtön kellett volna megmondaniuk az uraknak és még akkor kellett volna számot vetniük a debreceni események várható következményeivel. Most, amikor az oroszok már benn vannak az országban, féltő, hogy elmúlt a megbánás órája...

Azzal ajánlottam magam és elkészíttem az uraktól.

Damjanics ot csakugyan betegem, az ágyban fekve találtam.

A tábornok igen szívélyesen fogadott, megköszönte látogatásomat. Többek között elmondta, hogy irt a feleségeért és hogy addig is, amíg neje megérkeznék, egyik rokona, *Csernovics Péter* ápolja.

Damjanics nál aznap épen nagy ebéd volt, amelyre a tisztikar volt hivatalos. A tábornok megkért, vegyek részt az ebéden én is, üljek az asztal fölé és — ha nincs kifogásom ellene — lássam el a háziasszonyi tisztet.

Teljesítettem kívánságát.

A vendégek között ott volt az asztalnál *Aulich* hadügyminiszter is és egy feltűnően hangos lármás *Esterházy* is.

Az egész ebéd ideje alatt persze majdnem kizárólagosan a legújabb harctéri eseményekről volt szó.

Ebéd után visszatértem a szomszédos szobába, *Damjanics* tábornok betegágyához.

Mialatt az ebéd tartott, megjelent a betegnél egy új látogató, a kinek érkezéséről mi, az asztaltársak még csak utólag vettünk tudomást. Az észrevétlenül érkezett vendég *Kossuth Lajos* volt, Magyarország kormányzója.

A mikor az étkezés befejeztével beléptem *Damjanics* hoz, a kormányzó már ott ült a tábornok ágyának lábánál.

Kossuth a beléptemkor felállt, elém jött és bemutatkozott.

Most először figyelhettem meg a nagy férfiút közvetlen közelből.

MULATSÁGOK.

(=) *Mérnök* estély. Szombaton, február 25-én tartja az Aradi Mérnök és Építész Egylet első idei táncestélyét a Központi szálló összes termeiben. A rendező bizottság ma este tartotta az estélyt megelőző utolsó gyűlését, a hol úgy a hölgy, valamint a férfiválasztmány beszámolt az estély érdekében tett összes intézkedésekről. Az előjelekből és a nagyfokú érdeklődésből ítélve az idei családias jellegű táncestélyt fogja szárnyalni az összes eddigi mérnök mulatságokat.

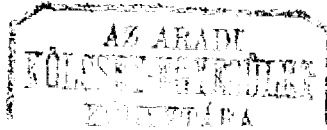
TÖRVÉNYKEZÉS

§ Csöd. *Brüller Lajos* aradi *Förrey*-utcai rövidáru kereskedő ellen csödöt kértek a hitelezői. A bíróság a csödöt elrendelte, tömeg gondnokká *Seidner Frigyes* dr., helyettesévé *Lengyel Gyula* dr.-t nevezte ki.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

L. P. Világért se folytassa.

A vasember. Sorát ejtjük.

Ar Emulsió vételénél a SCOTT-féle emulsió vásárlásánál a halast — kőjök figyelembe venni. Utánzatoktól óvni kell.

A vérszegénység

veszélyes állapot, melyet haladéktalanul a SCOTT-féle Emulsió-val kell megszüntetni. Az Emulsió hatalmas erősítő szer, melyet orvosok és betegek azonos bizalommal használnak. A SCOTT-féle Emulsió jobbízű, könnyebben emészthető és hatékonyabb, mint a közönséges csukamájolaj. Próbálja meg és meg fog győződni róla. A

SCOTT-féle Emulsió

egyenlőképp hasznos vérszegény és sápkóros betegeknek, bármily koruk legyenek is. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógyszerárban. 6667

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Átmeneti bélyegzés a mértékhitelítésnél.
Az aradi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelt mérleg- és mérőeszköz-tulajdonosokat, hogy a kereskedelmi miniszter a kamara felterjesztése folytán a hitelítési kötelezettség alá eső régi mértékek és mérőeszközök további akadálytalan használatát biztosítandó, megengedte, hogy a régi mértékek és mérőeszközök 1911. évi december hó 31-ig még az esetben is elfogadtassanak időszakos, illetve javítás, utáni első hitelítésre, ha az átmeneti bélyeggel még nincsenek is ellátva és hogy az ily mértékek és mérőeszközök a folyó év folyamán akár időszakos, akár első hitelítésre való bemutatásuk alkalmával az átmeneti bélyeggel is elláttassanak.

— Husvétii kirakat-verseny magyar árukból.
A versenyre jelentkező kereskedő cégek száma napról-napra örvendetesen szaporodik, úgy, hogy a kirakatverseny legszebb siker reményével kecsegtet. A verseny előkészítő ülését holnap, pénteken este 6 órakor a mérnökegyelet helyiségében tartjuk meg, melyre a szövetséges tagjait, valamint az érdeklődő kereskedő urakat szívesen látjuk és minél nagyobb számban való megjelenésüket újból is kérjük. Aradi iparvédő szövetség.

— Tenyészsertés-kiállítás és vásár Nagyváradon.
A biharmegyei gazdasági egyesület március 4. és 5-én Nagyváradon az Egreskertben tenyészsertésvásárt rendez, mely igen sikeresnek ígérkezik.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, február 23.

Kínálat mérsékelt, vételkódv hiányzik, 3 ezer mm 10 fillérral olcsóbb.

As áruk 50 kilónként számolva:

	Déli zariát	2 óral zariát
Buza 1911. áprilisa	11.60—11.61	11.50—11.51
Buza 1911. májusa	11.78—11.79	11.23—11.29
Buza 1911. októberre	10.90—10.91	10.81—11.81
Rozs 1911. áprilisa	8.14—8.15	8.9—8.10
Rozs 1911. októberre	8.—8.01	7.94—7.95
Tengeri 1911. májusa	5.70—5.71	5.65—5.66
Zs 1911. áprilisa	8.47—8.48	8.44—8.45

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Febr. 23. —

Magyar aranyárjádék 4%	—	—	111.65
Magyar koronaárjádék 4%	—	—	91.90
Magyar koronaárjádék 3 1/2%	—	—	81.25
Magy. földtserm. kötvény 4%	—	—	92.80
Horvát-szalvon földtserm. kötvény	—	—	54.—
Magyar nyeresémsorsógy kölcsön	—	—	273.—
Magyar és szegedi sorsógy kölcsön	—	—	156.—
Osztrák aradékpapírban	—	—	98.—
Osztrák aradékpapírban	—	—	97.—
Osztrák aradékpapírban	—	—	116.—
Osztrák koronaárjádék 4%	—	—	93.10
1860. évi osztrák államsorsógy	—	—	183.—
Osztrák-magyar bank részvény	—	—	19.35
Magyar hitelbank részvény	—	—	868.—
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	971.75
Osztr.-magy.-államsorsógy részvény	—	—	745.—
10 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	10.01
Német birodalmi márká	—	—	117.2 1/2
London vista	—	—	243.02 1/2
Páris vista	—	—	94.90
50 márkás arany	—	—	23.47

A Temevári Lloyd-Társulat

terményasarnokának hivatalos árjegysége

Távirati tudósítás.

(Áruk 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Febr. 23

Buza (szokvány-minőség):			
75 kilogrammos	—	—	10.50—10.60
76	—	—	10.60—10.70
77	—	—	10.75—10.85
78	—	—	10.90—11.—
Buza (Temevári keresk. ár):			
75 kilogrammos	—	—	10.40—10.50
Rozs	—	—	7.00—7.10
Árpa	—	—	7.60—7.70
Zab	—	—	7.50—7.60
Tengeri (al)	—	—	5.10—5.15

Felelős szerkesztő:
BOLGÁR LAJOS

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1911. február hó 24-én:

C. bérlet C. bérlet

Itt először:

A medikus.

Ételkép 3 felvonásban. Irta: Bródy Sándor. Rendező: Szendrey Mihály.

SZEMÉLYEK:

János	Beregi S.	Schwartz	Delly Lajos.
Arrak, szabó	Varnay Jenő.	György	Ajtay Öd. n.
Arrak Ada	Kristóf I.	Nagyfejő	Vass Jenő.
Ad. Ifj. ügyvéd	Mazor F.	Furcsik	Kahler K.
Rubin, főorvos	Szendrey M.	Borcsa	Benk né.
Riza, leánya	Harmath J.	Piri	Zalay Margit

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911 febr. 24-én, péntek:

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. Leánykereskedelem. A szenzációs képsorozat második ciklusa, melyt a Nemzetközi Leányvédő Liga a fehér rabszolgakereskedés elleni küzdelem érdekében készítetett. A nagyjelentőségű kép kizárólag az Urániában kerülhet előadásra. A kép egy árván maradt elő-elő úri leánynak, — aki londoni nőnje látogatására utazik, — tragikus sorsát mutatja be. A fiatal lány a vasúti kocsián leánykereskedők prédájává esett és csak szerencsés véletlennek köszönhető, hogy elkerült a küzdelem után megszabadulhat a lélekkufarok kezeiből. — 2. Bandika első cigarettája. Mulaságos gyermekcsíny. — 3. Johnson Jim világhírű amerikai box mérkőzése. A néger boxajnok győzelme. A 75.000 korona kitűzött első díj nyertese. A verseny lefolyásáról érdekl. felvétel. Budapestben ötszörös helyárok mellett mutatták, itt rendezés helyarákkal.

Előadások d. u. 1/6 órától kezdve.

Utolsó előadás este fél 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi esztapája.

Ma pénteken 1911. február 24-én:

Műsoron kívüli szám! Műsoron kívüli szám!

Sorozatos előadásban:

LEÁNYVÁSÁR

(A fehér rabszolganő.)

Rendezés helyárok!

Csak felnőtteknek!

Az előadások délután 1/6 órakor kezdődnek.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Az előadások katonaszene játszik.

Ruhatar. — Buffet.

NYILTTÉR.

Gyakorlott elárúsító

havi 50 korona kezdő-fizetéssel felvétetik

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedésében, Andrassy-tér 16.

ATLANTIKA

egyedüli

KÁVÉ ÉS TEA

speciális üzlet.

Mi a titka

annak, hogy a ki ma Aradon jó kávét és teát akar, csakis itt vásárolja e cikkeket. 171

1. Kifogástalan jó minőségű áru.
2. Szakszerű tiszta kezelés.
3. Fűszer és egyéb szagoktól mentes.
4. Minden órában friss pörkölés

villany-üzemű pörkölőn.

ARAD, Andrassy-tér 20.

Szemben a vármegyeházzal.

Városi és megyei telefon 609.

HOL kapható a leg-jobb és legolcsóbb

Poresz Készén
Kokszt
Faszén
és aprított Tüzifa

házhöz szállítva:
ALTMANN EDÉNÉL

Wesselényi-utca 48.

Telefon szám 46.

Telefon szám 46.

Szabászati és varrótanintézet intelligens nők részére.

A legújabb szabászati módszer szerint tanítok intézetemben angol és francia női ruha rajzot, szabást és varrást. Tanítványaim a tanulás ideje alatt saját részükre, vagy hozzátartozóiknak készíthetnek ruhákat. Minnek révén az e célból kiadott költségek már a tanulási idő alatt megtérülnek.

Kiképzetést nyerne még a fehérnemű rajzolás, szabás, varrásban és a fehérhimzésben.

Valamint eredeti csomózott smírna-szőnyegnek gépeken tetszés szerinti nagyságban való gyors készítésében.

Vidéki tanítványaim számára az intézetben saját felügyeletem alatt nagy kényelemmel berendezett internátust létesítettem, ahol egyúttal a háztartás vezetésében és főzésben gyakorlati oktatást nyerne.

Zene továbbképzése céljából zongora használat rendelkezésére áll. Tisztviselők családtagjai 20% tandíjkedvezményben részesülnek.

Beiratás 1911. március hó 1-től állandóan.

Levélbeli megkeresésre prospektussal készséggel szolgál

Rákóczyné Végh Eszter,

okl. tanítónő, az intézet igazgató és tulajdonosnője

Arad, Szabadság-tér 3. sz.

705

Vendéglők, kávéházak és fűszerüzletek 418

adásvételét

ingyen közvetíti és sörkölcsonöket leggyorsabban kiad közöl

Leonhardt

Arad, Fehér Kereszt-szálloda.

Telefon 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelő
Arad, Batthyány-u. 13.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szíves tudomására hozni, hogy ez évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajtiszta, dugyökerzetű bor és csemegefajta

szőlőoltvány

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökeres Riparia Portalis szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlással szívesen szolgál

4101 Winkler József,
Arad, Batthyány-u. 13.

Olcsó, száraz tűzifa

kapható tömör kirakásban Ovártéri telepem a következő árak mellett

- 1 öl szilhasábfa ... 34 kor.
- 1 " tölgyhasábfa ... 26 "
- 1 " nyárhasábfa ... 20 "
- 1 " szildorongfa ... 26 "
- 1 " tölgydorongfa ... 22 "
- 1 " nyárdorongfa ... 18 "

Rendelést házhoz szállítva is elfogad

Cukor László

fakereskedő.

Telefon 485. 684

3 szoba, előszoba és mellékhelyiségekkel **május 1-re.**

Pincelakás, két szoba 1 utcai, 1 udvari, előszoba és mellékhelyiségekkel

március 1-re kiadók.

özv. Hay Józsefné,
Lujza-utca 3. sz.

Alkalmi vételek és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstnemlemben, Arad legnagyobb óra- és ékszeraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstnemlemben, gyémánt és briliáns tárgyak a legmarasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereletheznek
TELEFON 433. TELEBEON 433.

Keresek

1000 kor. óvadékkal

vendéglőt

elszámolásra, esetleg bérbe.

Regyis Pál

Seprős, Aradmegye.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Köszögeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beütl

gummirozott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely helyi vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő.

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás

TEA RUM

ILLATSZEREK,
HÖLGYPOROK,
KÖLNI VIZEK,
SZAPPANOK

s minden egyéb háztartási szerekben.

Vojtek és Weisz
drogeriája

Arad.

Kitűnő nyálkaoldó és diuretikus szer
Tisztán vagy berraligen kellemes
űdítő gyógyital a

Málnási borvíz-forrás

természetes alkalikus savanyuvíz.

Főraktár Aradon: Rubinstein M.
Telefon 188. sz.
Arad 1 liternek hához vivo
Dvegcserevel 20 fillér.

Reklám nélkül is Lovas Károly lakás- és ablak- mindenki tudja, hogy tisztítónak porszívó-gépje van, hogy telefon-száma 789, hogy Mihály-utca 86b. szám alatt lakik.

333

Apró hirdetések.

Zálogházból

kváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad Farkas Streicher Arad, Tőkölly-tér 1. 3974

„Carmen“-nek

levele van a kiadóban. Kérem vegye holnap reggel át. 792

Állást keres

egy 19 éves ref. vallású rőfőskereskedő segéd, a könyvvitelben jártassággal bír. Esetleg irodai alkalmazást is elfogad. Cim: Király Sámuel, Kossuth-utca 64. sz. 780

Külön forgalmu üzletek

házakkal együtt eladó, Stern József, Opécska. 774

Ház eladó.

Orvosok, ügyvédek, kereskedőknek alkalmas ház Arad, Asztalos Sándor-utca 4. szám, sürgősen eladó 45.000 koronáért, igen kedvező feltételek mellett. Bővebbet Wätz, Temesvár Royal-kávéház. 771

Javaszi női kabátok és felöltők

megérkeztek, 15 koronától feljebb minden árban. Hoffmann Sándor, Színház-épület. 4268

Fiatal hivatalnok,

vagy hivatalnoknő egy Aradhoz közel fekvő községben nagyobb részvénytársaság irodájára részére azonnal felvétetik. Kezdfizetés 80-100 korona havonként. A magyar és német nyelv tudása szóban és írásban megkívánatik. Az ajánlatok „Butor“ jelige alatt a kiadóba küldendők. 781

Arany

fűzvesző dugványt és nyers veszőt hirdetek eladásra. A dugványnak ára 1000 darab 5 korona, fűzvesző mm. 10 kor. Megrendelhető: Totterer Jánosnál, Maroskaprucán. 782

Pénzszekrény kerestetik.

Nagy 7-es, vagy 8-as tűzmentes, használt, de jókarban levő pénzszekrény kerestetik. Ertesítést telefonon is elfogad (151. szám) az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatala.

Keresünk vételre

modern könyveket, egész könyvtárakat. Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad, Andrassy-tér 16. Intelligens elárúsítónő Andrassy-téri üzletünkben felvétetik. Keresünk vételre egy használt Wertheim-szekrényt. 555

Aradi nyomda részvénytársaság.

Karolina-utca 8. sz.

I. emelet egy 4 szobás modern lakás kiadó május 1-re. Ara 1300 kor. Megtekinthető a déli órákban. 746

Kisasszony

a pénztárnoknői és irodai teendőkben pár évi gyakorlattal valamint a könyvelésben is bir némi jártassággal állást keres, esetleg fiók üzlet önálló vezetését is elvállalja. Cim a kiadóhivatalban. 500

Egy

fűző-varrónő azonnal felvétetik Salacz-utca 1. 758

3-4 középiskolát végzett

fiatal gyakornok, Nemess Géza terményüzletében esetleg azonnali belépésre felvétetik. 755

Eladó

10 hektó új fehér asztali bor és 25 hektó 5 éves I. ma Schiller 6-bor. Értekezhetni Berán Béla szőlőbirtokosnál Arad, Furray-utca 6. 768

Eladó

Arad, Csiky Gergely u'ca 6. szám alatt levő ház, szabad kézből. Cim a kiadóhivatalban. 763

Kerpel Jzso

ajánlja 100,000 kötetes kölcsönkönyvtárát, melyben minden újdonság azonnal kapható. 80,000 kötetes zenemű kölcsönző intézet. Előnyös vidéki bérlet zeneművekre és könyvekre. Veszek egész könyvtárakat és hangjegyeket legmagasabb áron. Üzleti könyvek, u. m. strazzák, naplók, stb. gyári raktára. Irodai cikkekben különlegességek. A Révai Lexikon részletfizetésre is kapható. Kerpel Jzso könyv- és papirkereskedése Aradon. 4071

Ügyes kárptos

ajánkozik e szakmába bármily kárptos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, ugy saját műhelyben, mint házakhoz is, legolcsóbb áron. Vidékre árfelemelés nélkül. Stáhl M., Bercsényi Miklós-utca 82. sz. 561

Egy kereskedelmet végzett

fiatal ember március 1-re állást keres. Perfect gyorsíró. Cim a kiadóban. 784

20 darab kan és 20 darab koca

8 hónapos, tiszta fehér angol fajmalac nevelésre darabonként is eladó. Hubert József szappangyára Arad, Szabadság tér. 791

Nagymennyiségű

maculatura

Jutányos áron

eladó.

Ingyen kísérletezésre.

Költőgép

szabadalmazva, 10 év óta a legjobban bevált házi és vadszárnyasok tojásai kiköltésére, 45 koronától felfelé. Tudakozódhatni egész Magyarországon.

G. Mücke, Reisenberg No. 23. bei Wien. 637

4 pár cipő

csak 7 korona

neveltséges áron kapható óriási mennyiségben történt bevásárlás folytán, míg a készlet tart, 1 pár férfi cipő, 1 pár női cipő barna vagy fekete bőrből, fűzős, erős szegezett talppal, legújabb szabásu, továbbá 1 pár férfi és 1 pár divatos női cipő, könnyű bőrből, a legegészségesebb kiállításu s mind a 4 pár csak 5 kor. 60 fillérért kapható.

Megrendelésnél elegendő a hosszúság megadása. A megrendelés utánvét mellett

A. Gelb, cipőnagyáruháza
Krakkau No. 115. küldendő.

Kicsérelés vagy a pénz visszaküldése eszközölhetik, miáltal a kár teljesen kivan zárva. 784

csak 5 korona 50 fillér

Szalkai Arminné

himző és fehérneművállalata

Arad, Weitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelen-gyék készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 4091

Uri leányok

fehérnemű varráshoz és himzéshez oktatásra fölvetnek.

888 - 1911. pm.

Hirdetmény.

A Salacz Gyula 1000 koronás alapítvány 1 évi kamatát az arad-városi községi polgári, elemi és siketnéma iskolák tanítói és tanítónőinek, valamint a községi óvodák, óvó és óvónőinek, vagy leány iskolás gyermeke jogositott élvezni.

Felbivom azokat, akik a fenti alapítványra igényt tartanak, hogy kérvényeiket hozzám, 1911. év március 1-ig terjesszék be.

Arad, 1911. február hó 9-én.

Varjassy,
polgármester.

Árlejtési hirdetmény.

A főtisztelendő egyházmegyei Szentszéknek 108/911. számú jóváhagyása alapján, az ottlakai gör. kel. román templom átalakítási munkálataira ezennel árlejtés hirdettetik.

Kikiáltási ár 32162 korona 54 fillér.

Az árlejtés szóbelileg Ottlakán, a templom melletti iskola-épület tantermében 1911. évi március hó 16-án d. u. 2 órakor fog megtartatni és ugyanezen határidőig írásbeli ajánlatok is nyújthatók be és fogadtatnak el.

Árlejtési óhajtok az árlejtés megkezdése előtt kötelesek az egyházigazgatás kezéhez óvadékképen a kikiáltási ár 5% át készpénzben letenni és ugyanannyi melléklendő az írásbeli ajánlat khez is. Ezen óvadékot a vállalkozó 10%-ra tartozik kiegszíteni.

A terv, költségvetés, árlejtési feltételek Turicu György lelkész vezetése alatt levő lelkészi hivatalban tekinthetők meg a hivatalos órákban.

Az árlejtésen megjelenők nem követelhetnek sem utiköltséget, sem napidíjat az egyházközségen.

749

Egyházi képviselőtestület.

Nyomatott Bergér és Wirth budapesti festőgyárának festékével.